

18.06.2019

Kokousaika 18.06.2019 16:15 - 19:23, keskeytetty 18:21 - 18:29

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna	puheenjohtaja
Toijonen, Karita	varapuheenjohtaja
Bergholm, Tapio	
Bergman, Leo	
Ehrnrooth, Cecilia	
Heistaro, Sami	
Muurinen, Seija	
Pajula, Matias	
Rantanen, Mari	
Tuure, Tuomas	
Ahola, Heidi	varajäsen
Hagman, Sandra	varajäsen
Tuominen, Hannu	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Siltari, Tuulikki	vs. sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja / arviointitoiminnan johtaja
Sulavuori, Maarit	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Mäki, Tiina	hallintojohtaja
Haapala, Maija	lakimies
Korhonen, Soili	erityissuunnittelija
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Haahtela, Riikka	erityissuunnittelija
	läsnä: 139 §, klo 16:28 - 17:24
Mikkola, Kaija	sosiaaliryhtymien johtaja
	läsnä: 139 §, klo 16:28 - 17:24
Koskinen, Jim	nuorisoneuvoston edustaja
	läsnä: 139 - 150 §, klo 16:20 - 19:04
	ja 156 §, klo 19:12 - 19:23
Umukoro, Elo	nuorisoneuvoston edustaja
	läsnä: 138 - 150 §, klo 16:15 - 19:04

18.06.2019

---

ja 156 §, klo 19:12 - 19:23

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa

apulaispormestari
138-156 §

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
138-156 §

Pöytäkirjanpitäjä

Soili Korhonen

erityissuunnittelija
138-156 §

18.06.2019

---

§	Asia	
138	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
139	Asia/2	Ilmoitusasiat
140	Asia/3	Vammaispalvelujen eräiden asiakasmaksujen uudistaminen
141	Asia/4	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle lasten sukuelinten silpomista ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimista koskevasta valtuutettu Mari Rantasen valtuustoaloitteesta
142	Asia/5	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle perussuomalaisien ryhmäaloitteeseen paperittomien palvelujen laajentamisen purkamisesta
143	Asia/6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maria Ohisalon valtuustoaloitteesta koskien työttömien työkyvyn ylläpitämistä
144	Asia/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen aloitteesta, joka koskee moniammatillisen mielenterveystyön vahvistamista lisäämällä psykologeja terveysasemille
145	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029
146	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta
147	Asia/10	Selvitys valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloitevastauksessa annettuun kehotukseen ratkaisusta kotihoidon ja kotisairaalan työntekijöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi
148	Asia/11	Irtaimen omaisuuden luovuttamista koskevan päätösvallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla
149	Asia/12	Lahjoitusrahastojen voittovarojen jakaminen vanhustyöhön sekä tuberkuloosin ehkäisytyöhön sosiaali- ja terveystoimessa 2019
150	Asia/13	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k., JulkL 24 § 1 mom 25 k., -)
151	Asia/14	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
152	Asia/15	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

18.06.2019

153	Asia/16	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
154	Asia/17	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
155	Asia/18	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
156	Asia/19	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 138

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Matias Pajulan ja varatarkastajaksi jäsen Heidi Aholan.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/2

§ 139 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Käsittely

Arviointitoiminnan johtaja Tuulikki Siltari, erityissuunnittelija Riikka Haahtela ja sosiaalityöntekijä Kaija Mikkola olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa sosiaali- ja terveystoimialan yksityisten palveluntuottajien valvontaa kevään 2019 aikana koskevan asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat (asiakirjat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Sosiaali- ja terveystoimialan yksityisten palveluntuottajien valvonta kevään 2019 aikana. Arviointitoiminnan johtaja Tuulikki Siltari, erityissuunnittelija Riikka Haahtela ja sosiaalityöntekijä Kaija Mikkola ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

18.06.2019

Asia/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/3

§ 140

Vammaispalvelujen eräiden asiakasmaksujen uudistaminen

HEL 2019-005531 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että vammaistyössä vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisessa pitkäaikaisessa asumisessa siirrytään perusmaksuperusteisista maksuista esitettyihin käyttöperusteisiin maksuihin porrastetusti 1.9.2019 alkaen, siten että ne ovat enintään 32 euroa/kuukausi käytetyistä palveluista riippuen.

Lisäksi lautakunta hyväksyi asumisen osapäivän aterioiden hinnaksi 8,25 euroa/päivä osana täysateriamaksua koskien niitä asiakkaita, jotka käyvät myös päiväaikaisessa toiminnassa. Päiväaikainen toiminta laskuttaa täysateriamaksun toisen osan eli toiminnassa mahdollisesti tarjottavan pääaterian hintaan 5,15 euroa/päivä.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ninna Katajainen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 45947
ninna.katajainen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Katja Raita, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
katja.raita(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
vammaistyö
asiakasmaksut

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vammaisten sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström ja kehittämissuunnittelija Ninna Katajainen ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Perusmaksut

Asumispalvelujen järjestämisestä vaikeavammaisille henkilöille säädetään vammaispalvelulaissa ja kehitysvammalaissa. Näitä erityislakeja sovelletaan, jos henkilö ei saa riittäviä ja hänelle soveltuvia palveluja ensisijaisten lakien kuten sosiaalihuoltolain perusteella. Asumisen ja normaalin elämisen kustannukset, kuten vuokran tai ruuan asiakas maksaa itse, mutta edellä mainittuihin lakeihin liittyvät erityispalvelut ovat asiakkaalle ilmaisia.

Tämä esitys koskee vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiseen pitkäaikaiseen asumiseen liittyviä niin sanottuja perusmaksuja. Perusmaksut ja ylläpitomaksut ovat ei-vammaisuuteen liittyviä asumisyksikön tarjoamia palveluja. Maksut voivat vaihdella ja määräytyvät sen mukaan mitä palveluja asumisyksiköllä on tarjottavana. Tällä hetkellä voimassa olevat maksuperusteet (perusmaksut) ovat seuraavat:

- 74,20 euroa kuukaudessa, kun asumiseen liittyy vuokranantajan kustantamina vähintään viisi alla luetelluista keskitetysti tehtävistä hankinnoista tai palveluista.
- 50,00 euroa kuukaudessa, kun asumiseen liittyy vuokranantajan kustantamina vähintään kolme alla luetelluista keskitetysti tehtävistä hankinnoista tai palveluista.
- 25,05 euroa kuukaudessa, kun asumiseen liittyy vuokranantajan kustantamina 1–2 alla luetelluista keskitetysti tehtävistä hankinnoista tai palveluista.

Keskitetysti tehtäviä hankintoja tai palveluja ovat:

- asuintilan kalustus
- yhteisten tilojen kalustus
- toimintayksikön tarjoama Internet -yhteys, jos toimintayksikkö on sen järjestänyt
- yhteisten tilojen päivittäinen sanomalehti, aikakauslehdet WC-paperit, siivoustarvikkeet ja pesuaineet, pesukoneen käyttö/pyykinpesuaineet
- saunamaksu
- liinavaatteet
- yhteisten tilojen harrastusvälineet.

Edellä mainitut perusmaksuluokat ovat käytössä toimialan omissa yksiköissä ja joissain ostopalveluyksiköissä. Kilpailutetuissa ostopalveluyksiköissä on pääsääntöisesti käytössä yksikkökohtaisia käyttöperusteisia maksuja. Käytännöt tulee yhtenäistää ostopalveluyksikköjen kohdalla mahdollisesti jo nykyisten sopimuskausien aikana porrastetusti tai viimeistään seuraavien kilpailutusten yhteydessä. Omissa yksiköissä yhtenäiseen käytäntöön siirtyminen voidaan aloittaa jo 1.9.2019, koska muutos ei vaadi esimerkiksi erillisiä sopimusneuvotteluja.

Ylläpitomaksut ovat jatkossa samaan toimintamalliin perustuvia yksikkökohtaisia ja käyttöperusteisia maksuja kaikkien yksikköjen kohdalla. Maksut muodostuvat sen perusteella, mitä palveluja palveluasumisyksikössä on tarjottavana ja mitä palveluja asiakas tosiasiallisesti käyttää.

Ehdotuksessa uudeksi maksukäytännöksi asukkaat voivat entistä paremmin toteuttaa omaa valinnanvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Osa entisistä perusmaksuihin sisällyvistä palveluista on poistettu vanhentuneina ja käytössä olevia maksuja on yksinkertaistettu, jotta ne vastaavat paremmin asumiseen liittyvien tarvikkeiden ja ei-vammaisuuteen liittyvien palvelujen ostamisen nykykäytäntöihin. Tämä tarkoittaa, että tietyistä ei-vammaisuuteen liittyvistä palveluista ja tarvikkeista voidaan periä jatkossakin kohtuullinen maksu sen mukaisesti, miten asukas palveluja käyttää. Ehdotuksen mukaan uudet käyttöperusteiset maksut määräytyvät seuraavasti:

- sähkö enintään 12 euroa/kk niissä asunnoissa, joissa ei ole sähkömittaria tai jos sähkö ei sisälly vuokraan
- yhteiskäytössä olevat siivoustarvikkeet ja -aineet sekä mahdolliset hygieniatuotteet enintään 5 euroa/kk
- saunamaksu enintään 10 euroa/kk
- yhteisissä tiloissa olevan pyykinpesukoneen tai pyykkituvan käyttö sekä mahdolliset pesuaineet enintään 5 euroa/kk.

Maksujen kohtuullisuudella pyritään siihen, että asiakkaiden taloudellinen tilanne ei vaarannu, eivätkä he joutuisi esimerkiksi hakemaan asiakasmaksujen alentamista tai perimättä jättämistä.

Kustannusvaikutusten arviointia

Ehdotuksen mukaisten perusmaksujen maksukäytäntöjen muutokset aiheuttavat voimaan tullessaan arviolta noin 180 000 euron asiakastulojen menetyksen vuodessa. Asiakastulojen menetys on laskettu tällä hetkellä omissa yksiköissä kiinteää perusmaksua (kolme perusmaksuluokkaa) maksavien asiakkaiden määrästä siten, että heidän arvioidaan keskimääräisesti maksavan nyt 50 euroa kuukaudessa ja jatkossa enintään 32 euroa kuukaudessa. Ostopalveluyksikköiden kohdalla ar-

vioita ei voida tehdä, koska nykyisten sopimusten mukaan tuottajat voivat periä esimerkiksi vuokran lisäksi sähkömaksuja asiakkailta, jolloin tuotot eivät tule toimialalle ennen tulevia uusia sopimuskausia. Sopimusneuvotteluilla voidaan kuitenkin pyrkiä aloittamaan siirtymä uuteen käytäntöön jo nykyisten sopimusten voimassaoloaikana.

Ateriamaksut

Kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden asumispalveluissa sekä päiväaikaisessa toiminnassa (päivä- tai työtoiminta) peritään ateriak maksuja, kun ateriapalvelun katsotaan olevan osa maksullista ylläpitoa. Ylläpitoa ovat sellaiset palvelut ja tukitoimet, joita järjestetään riippumatta henkilön vaikeavammaisuudesta tai hänen erityishuollon tarpeestaan. Kysymys on sellaisista jokapäiväisistä menoista, jotka syntyvät riippumatta siitä, onko henkilö vammaisen vai ei, ja joilla ei ole yhteyttä henkilön avun tai huollon tarpeeseen.

Helsingin kaupungin kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden asumispalvelujen sekä päiväaikaisen toiminnan yksittäisten pää- ja väliaterioiden hinnat on säädetty 1.2.2016 lukien seuraavasti:

- aamiainen 2,60 euroa
- lounas 5,15 euroa
- päivällinen 5,15 euroa
- iltapala 2,60 euroa
- kahvi tai tee ja kahvileipä 2,60 euroa.

Täysistä ateriapalveluista (täysateriamaksu) peritään 13,40 euroa vuorokaudelta. Ateriapakettiin kuuluu aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Erityisruokavaliosta ei peritä eri hintaa.

Ostopalveluna palvelunsa saavilta asiakkailta peritään asiakasmaksut samoin perustein ja samansuuruisina kuin kunnan itsensä tuottamissa palveluissa. Osa ostopalveluyksiköistä laskuttaa uusien sopimusten mukaisesti ateriat itse suoraan asiakkaalta, minkä vuoksi otetaan käyttöön asumisen osapäivän ateriat 8,25 euroa/päivä. Osapäivän aterialaskutuksella varmistetaan, ettei asiakkaan täysateriamaksu 13,40 euroa/päivä ylitä hänen käydessään asumispalveluyksiköstä päiväaikaisessa toiminnassa.

Täydeksi ateriapalveluksi katsotaan jatkossa ateriat, jotka voidaan kokonaisuudessaan nauttia asumispalveluyksikössä. Jos asiakas käy asumisyksiköstä päiväaikaisessa toiminnassa asumisen osapäivän aterioista peritään 8,25 euroa/päivä. Osapäivän ateriat sisältävät aamiaisen, päivällisen ja iltapalan. Päiväaikainen toiminta laskuttaa näissä tapauksissa lounaan hintaan 5,15 euroa. Ateriapalvelujen hinta päivältä

on tällöin 5,15 euroa plus 8,25 euroa, yhteensä 13,40 euroa, eli täysateriahinta.

Kustannusvaikutusten arviointia

Osapäivän aterioiden käyttöönotto ei muuta asiakkaan maksamien ateriamaksujen kokonaissummaa eikä yksittäisten aterioiden hintoja, vaan varmistaa laskutuksen jakautumisen oikein toimintayksikköjen välillä ja asiakkaan maksamien ateriamaksujen laskutuksen oikeellisuuden. Muutoksella ei ole kustannusvaikutuksia toimialalle.

Muutokset nykyisiin käytäntöihin

Nykyisin käytössä olevien peruspalvelumaksuluokkien sisältö on osin vanhentunutta eikä tue valinnanvapautta. Käyttöperusteisiin ylläpitomaksuihin siirtyminen tarkoittaa sitä, että asiakas maksaa vain siitä, mitä hän tosiasiallisesti tarvitsee ja mitkä ovat hyvinvoinnin sekä arkipäivän kannalta oleellisia ja tavanomaisia asioita vammaisuudesta riippumatta. Käyttöperusteisiin ylläpitomaksuihin siirtyminen tulevaisuudessa takaa myös yhdenvertaisen käytännön eri yksiköissä asuvien asiakkaiden kesken.

Ateriamaksuihin lisätään osapäivän ateriat, jotta laskutuksen oikeellisuus taataan asumisyksiköiden ja päiväaikaisen toiminnan välillä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ehdotuksessa esitetyt maksumuutokset lisäävät vammaisten ja kehitysvammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja valinnanvapautta sekä omissa yksiköissä että ostopalveluyksiköissä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ninna Katajainen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 45947
ninna.katajainen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Katja Raita, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
katja.raita(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

18.06.2019

Asia/3

---

vammaistyö
asiakasmaksut

§ 141

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle lasten sukuelinten silpomista ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimista koskevasta valtuutettu Mari Rantasen valtuustoaloitteesta

HEL 2019-003277 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Rantasen ym. lasten sukuelinten silpomista ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimista koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Sosiaali- ja terveystoimialan toimintaa ohjaavat kansallinen lainsäädäntö ja Suomessa voimassa olevat kansainväliset yleissopimukset. Lapsen oikeuksien sopimuksen nojalla kaikilla lapsilla on oikeus ruumiilliseen koskemattomuuteen ja suojeluun väkivallalta. Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (ns. Istanbulin sopimus) velvoittaa erityisesti tyttöihin ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseen. 3.6.2019 julkaistussa neuvottelutuloksessa hallitusohjelmaksi esitetään kansallisen naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman laatimista sekä resurssien turvaamista sukuelinten silpomisen vastaiseen työhön.

Osana Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelmaa on vuonna 2019 julkaistu kansallinen tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) vastainen toimintaohjelma, joka sisältää kattavasti toimenpiteitä silpomisen ehkäisemiseksi ja silpomisen läpikäyneiden auttamiseksi (liite 1). Toimintaohjelma on jatkoa vuosien 2012–2016 kansalliselle tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen estämisen toimintaohjelmalle. Myös esimerkiksi Ruotsissa on laadittu vastaava silpomisen ehkäisyyn ja siihen liittyvän tietoisuuden lisäämiseen tähtäävä kansallinen toimintaohjelma. Lisäksi osassa kunnista on käytössä paikallisia ohjeita silpomisepäilyihin puuttumiseksi ja toimintaohjelmia silpomisen ehkäisemiseksi pitkällä aikavälillä.

Lasten sukuelinten silpomisen (ympärileikkaus) yleisyydestä Suomessa ei ole varmaa tietoa. Arvio silpomisen riskissä olevien tyttöjen määrästä vaihtelee 645 ja 3 075 tytön välillä riippuen siitä, huomioidaanko kulttuurisen sopeutumisen vaikutukset riskiin vai lasketaanko riski yhtä suureksi kuin lähtömaassa asuessa (STM 2019). Toisen sukupolven maahanmuuttajatyöillä silpomisen riskin arvioidaan olevan hyvin pieni, koska sosiaalista painostusta silpomiseen ei ole. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn on lisätty lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville kysymys sukuelinten silpomisesta. Helsingissä neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa on tullut esiin muutamia tapauksia, joissa

on epäilty, että tytön ympärileikkausta suunnitellaan tai asiasta on kerrottu vastaanotolla. Todennettuja tapauksia, joissa ympärileikkaus olisi tehty Suomessa asumisen aikana, ei ole tullut ilmi.

Lainsäädännön merkitys sukuelinten silpomisen ehkäisyssä

Suomen lainsäädännön perusteella alaikäisen tytön ympärileikkaus on aina rangaistava rikos myös silloin, kun ympärileikkaus tehdään ulkomailla Suomessa pysyvästi asuvalle tytölle. Myös törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu on kriminalisoitu. Suomessa ympärileikkauksen rangaistavuus perustuu rikoslakiin, mutta esimerkiksi Ruotsissa tyttöjen ympärileikkaus on kielletty erillisellä lainsäädännöllä. Erillisen ympärileikkaukset kieltävän lain vaikutuksista ympärileikkauksista annettujen rikostuomioiden määrään ei ole saatu näyttöä.

Tämänhetkisen lain tulkinnan mukaan pojan ympärileikkaus on mahdollinen, jos molemmat huoltajat sekä lapsi antavat siihen suostumuksensa ja leikkauksen suorittaa laillistettu lääkäri asianmukaisissa olosuhteissa. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut ohjeistuksen poikien ei-lääketieteellisistä ympärileikkauksista, ja myös poikien ympärileikkauksia pyritään vähentämään Suomessa. Ohjeistuksen mukaan toteutettujen ympärileikkausten vähentämiseen voidaan tällä hetkellä vaikuttaa sosiaali- ja terveyspalveluissa lähinnä puheeksiottamisella ja keskustelulla vanhempien kanssa. Poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus ei kuulu julkisen terveydenhuollon piiriin.

Lastensuojelulain (2007/417) nojalla sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöillä sekä muilla viranomaisilla ja lasten kanssa työskentelevillä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos epäillään lapsen turvallisuuden tai kasvuolosuhteiden vaarantumista. Samoilla henkilöillä on velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille silloin kun epäillään lapseen kohdistunutta väkivaltarikosta, joka on vakavampi kuin lievä pahoinpitely. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjä ja toteuttaja saa ilmoittaa poliisille myös henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia varten tarvittavat tiedot (laki potilaan asemasta ja oikeuksista 1992/785, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000/812). Epäilyt tyttöjen ympärileikkauksista kuuluvat aina lastensuojelulain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin ja poikien ympärileikkaukset silloin kun toimenpide on suoritettu lapsen tahdon vastaisesti tai muun henkilön kuin laillistetun lääkärin toimesta.

Silpomisen ehkäisy ja siihen puuttuminen sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa

Sosiaali- ja terveystoimiala on mukana Ihmisoikeusliiton koordinoimassa tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen vastaisessa verkostossa (FGM-verkosto), johon kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön, Terveys-

den ja hyvinvoinnin laitoksen, maahanmuuttoviraston, poliisihallituksen, maahanmuuttopalveluiden ja järjestöjen edustajia. Maahanmuuttoyksikössä on tehty pitkään tiivistä yhteistyötä Ihmisoikeusliiton kanssa tyttöjen ja naisten silpomisen ehkäisemiseksi. Sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämällä järjestöavustuksilla tuetaan silpomisen vastaista työtä sekä muuta järjestöjen toimintaa, jonka kautta voidaan tavoittaa silpomisriskissä olevia ja silpomisen uhreja.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on käytössä yhteinen lapsen pahoinpiteilyn ja seksuaalisen hyväksikäytön selvittämisen ohje, jota noudatetaan kaikissa tilanteissa, joissa epäillään lapsen kaltoinkohtelua. Pahoinpiteilyepäilyistä tehdään kaikissa palveluissa lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus poliisille lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Työntekijöillä on mahdollisuus konsultoida toimialan lakimiehiä tai poliisia kaltoinkohteluun liittyvissä asioissa.

Sukuelinten silpomisen puheeksiottaminen on osa äitiysneuvolaprosessia. Kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus, jossa käytetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen lomaketta. Lisäksi selvitetään, onko asiakas ympärileikattu sekä otetaan tarpeen mukaan puheeksi tyttöjen ympärileikkaus ja vanhempien mielipiteet siihen liittyen. Silpomisen puheeksiotto on keskeinen osa myös maahanmuuttoyksikössä tehtävää alkuvaiheen kotouttamistyötä. Kouluterveydenhuollossa oppilaiden huolenaiheita kartoitetaan kaikilla vuosiluokilla ja terveystarkastuksiin sisältyy seksuaaliterveyteen liittyvää neuvontaa lapsen tai nuoren kehitysvaihetta vastaavasti. Lasten ja nuorten lääkäripalveluissa sekä kouluterveydenhuollossa on käytössä yhteinen ohje (liite 2) tytön ympärileikkausepäily selvittämiseen. Ohje sisältää toimintaohjeet tilanteisiin, joissa epäillään ympärileikkauksen toteuttamista ulkomailla. Puheeksiottamisen ja silpomisen ehkäisyn tukena hyödynnetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen materiaaleja.

Lastensuojelussa silpomisepäilyt selvitetään kuten muut lapsiin kohdistuvat väkivaltaepäilyt. Kiireellisen lastensuojelun tarve arvioidaan välittömästi ja tarvittaessa ryhdytään lastensuojelulain mukaisiin toimenpiteisiin. Lastensuojelussa tehdään tiivistä yhteistyötä eri viranomaisien kanssa ja arvioidaan tarvittaessa lapsen edun näkökulmaan perustuen tutkintapyyntöjen tekeminen poliisille myös muista kuin lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista rikosepäilyistä.

Tyttöjen ja naisten silpomisen ehkäisyyn liittyvän koulutuksen järjestäminen on kirjattu toimenpiteeksi vuosien 2017–2021 Helsingin kotouttamisohjelmaan. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on järjestetty koulutuksia aiheeseen liittyen, minkä lisäksi on hyödynnetty muiden toimijoiden toteuttamia verkkokoulutuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että erilliselle kaupunkitasoiselle lasten sukuelinten silpomista ehkäisevälle toimintasuunnitelmalle ei ole tarvetta. Sosiaali- ja terveyspalveluissa on jo käytössä kansallisen tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen ehkäisyn toimintaohjelman mukaisia toimintamalleja. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä kansallisen toimintaohjelman toimeenpanon sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistamista silpomisen ehkäisemiseksi. Samoilla toimenpiteillä voidaan ehkäistä ja vähentää myös poikien sukuelinten silpomista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tyttöjen sukuelinten silpominen aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja. Myös poikien sukuelinten silpominen loukkaa lapsen koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta. Silpomisen ehkäisyn kannalta keskeistä on asian varhainen puheeksiottaminen kulttuurisensitiivisellä tavalla. Puheeksiottamisen on tärkeää sisältyä lasten ja perheiden kanssa tehtävään työhön samoin kuin muun lähisuhdeväkivallan kartoittamisen ja ehkäisyn. Silpomisen ehkäisemiseksi tulee tukea myös niitä tyttöjä ja naisia, joille ympärileikkaus on tehty ennen Suomeen tuloa."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus:

Jäsen Mari Rantanen: Palautetaan valmisteluun seuraavin perustein:

Poliisihallituksesta saadun tiedon mukaan poliisille ilmoitettujen epäilyjen tyttöjen ympärileikkausten lukumäärää kartoitettiin manuaalisella rikosilmoitustiedon läpikäynnillä. Läpikäynnin yhteydessä todettiin, että aikavälillä tammikuu 2013 - toukokuu 2019 on vuosittain kirjattu muutama poliisille ilmoitettu tyttöön kohdistuva ympärileikkausepäily. Tehdyissä tutkinnoissa epäilyille ei ilmoitusten mukaan ole kuitenkaan saatu vahvistusta tai syytä epäillä kynnys ei ole ylittynyt. Tehdyssä selvityksessä löydettiin edellä mainitulta aikaväliltä yksi tapaus vuodelta 2018, joka on edennyt Lounais-Suomen poliisilaitokselta syyteharkintaan.

Fenix Helsinki teki vuonna 2017 selvityksen tyttölasten silpomisesta ja jo tuolloin oli näyttöä Suomessa syntyneiden tyttöjen silpomisesta ulkomailla. Seura-lehden artikkelissa toukokuussa 2019 on haastateltu lastensuojelun työntekijöitä, jotka toteavat haastattelussa, etteivät oikein uskalla ottaa asiaa puheeksi rasismileiman pelossa.

Edellä esitetyin perustein vaikuttaa siltä, että lasten silpominen ei johda Suomessa riittävästi rikosoikeudelliseen prosessiin vaan kyseinen bruttaali rikollisuus jää piiloon tai ilmoittamatta. Näin ollen on perusteltu syy sille, että asian osalta tulee ryhtyä toimiin. Erityisesti Helsingin on syytä ottaa lasten silpomisen vakavasti ja tehostaa toimintaansa siten, että lasten silpomisen ennaltaehkäisy ja jo tapahtuneet teot saadaan tehokkaasti rikosprosessiin. Järjestöjen tukeminen ei ole riittävä toimenpide, eikä näin vakavaa lasten koskemattomuutta rikkovaa asiaa voi siirtää pois kaupungin vastuulta. Voidakseen panostaa asiaan sen vakavuuden vaatimalla tavalla, tulee Helsingin luoda oma ohjelma ja toimenpidesuunnitelma, jota aloitteessa esitetään.

Myös THL:n toimintaohjelman kirjaus sivulla 72 tukee aloitteessa esitettyä toimintaohjelman laatimista: "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot silpomisen estämiseksi."

Jäsen Mari Rantasen palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Mari Rantanen jätti lausunnosta seuraavan eriävän mielipiteen:

Poliisihallituksesta saadun tiedon mukaan poliisille ilmoitettujen epäilyjen tyttöjen ympärileikkausten lukumäärää kartoitettiin manuaalisella rikosilmoitustiedon läpikäynnillä. Läpikäynnin yhteydessä todettiin, että aikavälillä tammikuu 2013 - toukokuu 2019 on vuosittain kirjattu muutama poliisille ilmoitettu tyttöön kohdistuva ympärileikkausepäily. Tehdyissä tutkinnoissa epäilyille ei ilmoitusten mukaan ole kuitenkaan saatu vahvistusta tai syytä epäillä kynnys ei ole ylittynyt. Tehdyissä selvityksessä löydettiin edellä mainitulta aikaväliltä yksi tapaus vuodelta 2018, joka on edennyt Lounais-Suomen poliisilaitokselta syyteharkintaan.

Fenix Helsinki teki vuonna 2017 selvityksen tyttölasten silpomisesta ja jo tuolloin oli näyttöä Suomessa syntyneiden tyttöjen silpomisesta ulkomailla. Seura-lehden artikkelissa toukokuussa 2019 on haastateltu lastensuojelun työntekijöitä, jotka toteavat haastattelussa, etteivät oikein uskalla ottaa asiaa puheeksi rasismileiman pelossa.

Edellä esitetyin perustein vaikuttaa siltä, että lasten silpominen ei johda Suomessa riittävästi rikosoikeudelliseen prosessiin vaan kyseinen bruttaali rikollisuus jää piiloon tai ilmoittamatta. Näin ollen on perusteltu syy sille, että asian osalta tulee ryhtyä toimiin. Erityisesti Helsingin on syytä

ottaa lasten silpominen vakavasti ja tehostaa toimintaansa siten, että lasten silpomisen ennaltaehkäisy ja jo tapahtuneet teot saadaan tehokkaasti rikosprosessiin. Järjestöjen tukeminen ei ole riittävä toimenpide eikä näin vakavaa lasten koskemattomuutta rikkovaa asiaa voi siirtää pois kaupungin vastuulta. Voidakseen panostaa asiaan sen vakavuuden vaatimalla tavalla, tulee Helsingin luoda oma ohjelma ja toimenpidesuunnitelma, jota aloitteessa esitetään.

Myös THL:n toimintaohjelman kirjaus sivulla 72 tukee aloitteessa esitettyä toimintaohjelman laatimista: "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot silpomisen estämiseksi."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STM_Tyttöjen_ja_naisten_sukuelinten_silpominen
- 2 Tytön ympärileikkausepäilyn selvittäminen
- 3 Aloite Rantanen.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja 16 muun valtuutetun aloitteesta koskien lasten sukuelinten silpomista ehkäisevän toimintasuunnitelman laatimista 18.6.2019 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222

18.06.2019

Asia/4

kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STM_Tyttöjen_ja_naisten_sukuelinten_silpominen
- 2 Tytön ympärileikkausepäilyn selvittäminen
- 3 Aloite Rantanen.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2019 § 127

HEL 2019-003277 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Seija Muurisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 28.05.2019 § 173

HEL 2019-003277 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tyttöjen ympärileikkaus eli silpominen on aiheena ajankohtainen ja myös Helsingissä koulua käyvät tytöt voivat joutua tällaisen väkivallan kohteeksi. Todennäköisyys, että tytöt joutuvat ympärileikkausten kohteeksi tulee ottaa huomioon kaikkien niiden maahanmuuttajaryhmien

kohdalla, joiden lähtömaissa tapaa on harjoitettu. Ympärileikkaus on naiseen kohdistuvan väkivallan muoto, joka loukkaa useita ihmisoikeussopimuksia ja on Suomen rikoslain mukaan rangaistava kaikissa muodoissaan. Koulun työntekijöillä on vastuu ilmoittaa lapseen kohdistuvasta väkivallasta tai sen uhasta lastensuojelulle.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kansallinen asiantuntijalaitos, joka on koonnut varsin kattavasti tietoa ja toimintaohjeet tyttöjen sukuelinten silpomisen ja pokien ei-lääketieteellisten ympärileikkausten tunnistamiseen, ennaltaehkäisyyn ja viranomaisten toimintaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei pidetä tarpeellisena erillisen toimintasuunnitelman laatimista. Sen sijaan on tärkeää, että THL:n valtakunnallista ohjeistusta hyödynnetään osana seksuaali- ja lisääntymisterveyteen sekä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn liittyviä toimintasuunnitelmia.

THL:n Lastensuojelun käsikirjan tyttöjen ympärileikkauksia käsittelevä osuus löytyy osoitteesta: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/ty-oprosessi/erityiskysymykset/pahoinpitely-ja-seksuaalinen-hyvaksikayto/tyttojen-ymparileikkaus>.

Muita keskeisiä aihetta käsitteleviä asiakirjoja ovat mm. Valtioneuvoston tuore julkaisu: Toimintaohjelma, Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estäminen (http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161355/J_01_Tyttojen_ja_naisten_sukuelinten_silpominen_V.pdf) ja Ihmisoikeusliiton julkaisu: Tyttöjen ja naisten ympärileikkaus Suomessa, Asiantuntijaryhmän suositukset sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle (<https://ihmisoikeusliitto.fi/julkaisu-tyttojen-ja-naisten-ymparileikkaus-suomessa-suositus-sosiaali-ja-terveydenhuollon-henkilostolle-iol-2011/>).

Ympärileikkaus on monimuotoinen ja sensitiivinen asia, jonka käsittelyssä ja ennaltaehkäisyssä terveydenhuollolla on erityisen tärkeä rooli. Kouluterveydenhuollolla onkin oma ohjeistuksensa asian ottamiseksi esille terveystarkastusten yhteydessä, ja henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti. THL toteaa, että perheiden tulee saada tieto, että tyttöjen ympärileikkaus on Suomessa kielletty ja millaisia haittavaikutuksia sillä voi olla. Perheitä on syytä valistaa myös siitä, että lastensuojelussa on säädetty lastensuojeluilmoituksen tekemisestä, ja että sellainen voi tulla kyseeseen myös tyttöjen ympärileikkausta koskevissa tilanteissa.

Koulun henkilökunnalla on ilmoitusvelvollisuus silpomisepäilyistä lastensuojeluun ja poliisille. THL toteaa Lastensuojelun käsikirjassaan, että mikäli herää epäily tytön ympärileikkauksen suunnittelusta, täytty lastensuojelulaki 25 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus lastensuojeluun.

Lastensuojeluilmoitus tehdään myös, mikäli havaitaan tai epäillään, että ympärileikkaus on jo tehty. Lastensuojelulaki 25 § 3 momentti edellyttää, että törkeästä pahoinpitelystä, jota tytön ympärileikkaus on, ilmoitetaan myös poliisille.

Koulun rooli on kasvattaa lapsia ja nuoria seksuaali- ja lisääntymisterveyteen sekä itsemääräämisoikeuteen liittyvissä asioissa. Lapsia ja nuoria tulee kannustaa olemaan yhteydessä koulun aikuisiin tai muihin viranomaisiin, jos heitä uhkaa rikollinen teko, kuten ympärileikkaus. Kynnys tulla puhumaan näistä asioista on saatava mahdollisimman matalaksi, ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki antaakin nuorelle mahdollisuuden tulla keskustelemaan oppilashuollon työntekijän kanssa myös silloin, kun vanhemmat vastustavat tapaamista.

Helsingin kaupungin oppilashuollon henkilöstöä koulutetaan huomaamaan tyttöjen ympärileikkaukset ja siihen, että he puuttuvat havaitsemiinsa asioihin. Esimerkiksi psykologit ja kuraattorit saivat asiaan liittyvän koulutuksen Ihmisoikeusliiton asiantuntijalta tammikuussa 2018.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pidetään tärkeänä, että koulun henkilökuntaa koulutetaan edelleen ympärileikkauksiin liittyvissä asioissa. Tärkeää on myös avoin keskustelu ammattilaisten kesken. Erityisesti koulun tehtävänä on luottamuksen rakentaminen lapsiin ja nuoriin ja sellaisen turvallisen ympäristön luominen, jossa myös vaikeat asiat voi ottaa puheeksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että erillisen toimintasuunnitelman sijaan valtioneuvoston toimenpideohjelman sekä THL:n ohjeistuksen mukainen ennaltaehkäisevä ja muu aktiivinen toiminta vastaa tehokkaimmin tyttöjen ympärileikkauksiin puuttumiseen peruskouluissa. Tätä tukeva tiedottaminen, koulutus ja yhteistyö eri toimialojen sisällä ja välillä sekä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa on tärkeää ympärileikkauksen ehkäisemiseksi. Tiedotusta tehostaakseen kaupunki voi nimetä koordinoivan tahon, esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimesta.

Käsittely

28.05.2019 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Pia Kopra: Lisätään uusi kohta 12, että laaditaan toimintaohjelma THL:n toimintaohjelman suosituksen mukaisesti (omana lisäyksenä "tyttöjen"), jossa todetaan (s.72), että "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot tyttöjen sukuelinten silpomisen estämiseksi.

Kannattaja: Dani Niskanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään uusi kohta 12, että laaditaan toimintaohjelma THL:n toimintaohjelman suosituksen mukaisesti (omana lisäyksenä "tyttöjen"), jossa todetaan (s.72), että "johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot tyttöjen sukuelinten silpomisen estämiseksi.

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Abdirahim Husu Hussein, Vesa Korkkula, Tiina Larsson, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Fatim Diarra, Pia Kopra, Dani Niskanen, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Petra Malin

Poissa: 2

Ville Jalovaara, Emma Kari

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Pia Kopran vastaehdotuksen äänin 6–4. Tyhjää äänesti 1. Poissa 2.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)edu.hel.fi

§ 142

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle perussuomalaisten ryhmäaloitteeseen paperittomien palvelujen laajentamisen purkamisesta

HEL 2019-001421 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon perussuomalaisten ryhmäaloitteesta paperittomien palvelujen laajentamisen purkamisesta:

"Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 29.11.2017 niin kutsutuille paperittomille henkilöille tarjotun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laajentamisesta. Vuodesta 2014 on tarjottu paitsi lakisääteinen kiireellinen sairaanhoito kaikille paperittomille myös laajat terveydenhuoltopalvelut alle 18-vuotiaille ja raskaana oleville. Vuodesta 2018 palvelu laajennettiin koskemaan myös niin sanottua välttämätöntä sosiaali- ja terveydenhuoltoa, mikä vastaa laajuudeltaan suunnilleen samaa kuin turvapaikanhakijoille tarjottavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Käytännössä palvelujen laajentaminen on koskenut lähinnä terveydenhuollon palveluja.

Tässä yhteydessä paperittomalla tarkoitetaan maassa ilman oleskelulupaa oleskelevaa, muualta kuin EU- tai ETA-valtiosta tai Sveitsistä tullutta henkilöä, jonka oleskelulupa on umpeutunut tai maahantulo tai maassa oleskelu ei ole laillista. Näihin kuuluvat maahan jääneet kielteisen turvapaikka- tai muun oleskelulupapäätöksen saaneet. Lisäksi paperittoman kaltaisessa tilassa on henkilöitä, joiden tilapäinen maassa oleskelu on laillista, mutta jolla ei ole vakuutusturvaa sairauden tai sairaanhoidon varalle. Näitä ovat esimerkiksi tietyt Itä-Euroopan EU-maiden liikkuvat väestöryhmät, joilla ei ole vakuutusturvaa kotimaassaan sekä opiskelijat, joilla määräaikaiseen maassa oloon oikeuttava oleskelulupa on umpeutunut.

Toisin kuin kiireelliset palvelut, jotka on määritelty terveydenhuoltolaisena, välttämättömien palvelujen yksikäsitteinen määrittely puuttuu. Helsingissä sillä tarkoitetaan käytännössä sellaista lääketieteellistä hoitoa, jonka lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattilainen on todennut välttämättömäksi niin, että hoitoa ei voida lykätä ilman että potilaan terveydentila olennaisesti heikkenee maassa olon aikana. Maassaoloaika on asian luonteesta johtuen paperittomien kohdalla vaikeasti arvioitavissa. Yksityiskohtaista listausta välttämätöntä hoitoa vaativista tilanteista ei voida laatia, mutta sosiaali- ja terveystoimiala on laatinut riittävät sovellettavissa olevat ohjeet hoidon välttämättömyyden arviointiin.

Kun päätös hoidon laajentamisesta loppuvuodesta 2017 tehtiin, vuoden 2015 suuri maahanmuuttoaalto oli ohi ja paperittomia oli Helsingissä arviolta 1 000–1 500. Tiedossa oli, että määrä voi kasvaa merkittävästi, kun 8 500 turvapaikanhakijan valitukset eri oikeusasteissa tulevat päätökseen ja ratkaisut saadaan vuoden 2018 aikana.

Arviot paperittomien tämän hetkisestä määrästä Suomessa vaihtelevat huomattavasti välillä 3 000–10 000, ja heistä mahdollisesti puolet on Helsingissä. Helsingin terveydenhuollossa paperittomien määrä ei ole lisääntynyt samassa suhteessa.

Toisin kuin aloitteessa todetaan, kustannuksia pystytään seuraamaan, mutta niiden raportointi voi olla jonkin verran todellista käyttöä alhaisempaa, joskin tilanne on kohentunut vuoden takaisesta ja tarkentuu edelleen, kun toimintayksiköt sisäistävät raportointia koskevan ohjeistuksen. Paperittomuuden toteaminen on melko monimutkainen prosessi, mutta se on edellytys hoidon oikealle kohdentamiselle sekä tilastoinnille.

Vuonna 2018 Helsingin paperittomien terveydenhuollon avohoidon tilastoituneet kustannukset olivat 33 000 euroa. Näitä palveluja käyttäneitä paperittomia oli 139 ja käyntejä 321.

Tutkimusnäyttöä siitä, että kiireellistä terveydenhuoltoa laajemman terveydenhuollon tarjoaminen paperittomille toimisi itsenäisenä vetovoi-
matekijänä maahan saapumiselle, ei Suomesta ole. Myöskään muista Euroopan maista ei ole tiedossa vakuuttavaa tämän suuntaista näyttöä.

3.6.2019 julkaistussa neuvottelutuloksessa hallitusohjelmaksi esitetään, että paperittomuutta ehkäistään ja torjutaan laaja-alaisella viranomaisyhteistyöllä. Välttämätön hoito turvataan kaikille paperittomille. Lisäksi selvitetään, miten paperittomien ja turvapaikkaa hakevien lasten oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu ja turvataan jokaisen nuoren, kesken koulutuksen maahan tulleiden ja paperittomien oikeus suorittaa perusopetus loppuun.

Edellä olevasta käy ilmi, että toimintaympäristössä ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden perusteella voimassa olevia paperittomien sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksiä olisi tarpeen muuttaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Paperittomat henkilöt muodostavat erityisen haavoittuvan väestöryhmän, jonka riittävien sosiaali- ja terveysten palvelujen järjestäminen parantaa tämän väestöryhmän terveyttä ja hyvinvointia."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus:

Jäsen Mari Rantanen: Palautetaan uudelleen valmisteluun:

Laittomasti maassa oleville kuuluu perustuslain ja terveydenhuoltolain 50 §:n mukainen kiireellinen hoito, jotka takaavat ettei kukaan jää ilman hätäapua niin sosiaalihuollon kuin terveydenhuollon osalta. Lähtökohta tulee olla se, että mikäli henkilöllä ei ole laillista oikeutta oleskella Suomessa, tulee hänen poistua maasta.

Lausunnon seitsemättä kappaletta olisi syytä tarkentaa. Kohdassa kerrotaan vain terveydenhuollon avohoidon tilastoituneiden palveluiden summa 33 000 euroa, mutta kokonaiskustannus laittomasti maassa olevien palveluiden laajennuksesta on suorien kustannusten ja järjestöavustusten kanssa noin 1,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Hallitusohjelman kirjaus ei ole vielä laki, jota tulisi asian suhteen soveltaa.

Jäsen Mari Rantasen palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Mari Rantanen jätti lausunnosta seuraavan eriävän mielipiteen:

Laittomasti maassa oleville kuuluu perustuslain ja terveydenhuoltolain 50 §:n mukainen kiireellinen hoito, jotka takaavat ettei kukaan jää ilman hätäapua niin sosiaalihuollon kuin terveydenhuollon osalta. Lähtökohta tulee olla se, että mikäli henkilöllä ei ole laillista oikeutta oleskella Suomessa, tulee hänen poistua maasta.

Lausunnon seitsemättä kappaletta olisi syytä tarkentaa. Kohdassa kerrotaan vain terveydenhuollon avohoidon tilastoituneiden palveluiden summa 33 000 euroa, mutta kokonaiskustannus laittomasti maassa olevien palveluiden laajennuksesta on suorien kustannusten ja järjestöavustusten kanssa noin 1,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Hallitusohjelman kirjaus ei ole vielä laki, jota tulisi asian suhteen soveltaa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

18.06.2019

Asia/5

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle niin kutsuttujen paperittomien sosiaali- ja terveystalvelujen laajentamisen purkamista koskevasta perussuomalaisten ryhmäaloitteesta 19.6.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2019 § 128

HEL 2019-001421 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2019 Pöydälle

18.06.2019

Asia/5

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Seija Muurisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 143

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maria Ohisalon valtuustoaloitteesta koskien työttömien työkyvyn ylläpitämistä

HEL 2019-003280 T 00 00 03

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon ym. valtuustoaloitteeseen koskien työttömien työkyvyn ylläpitämistä:

"Työkyky- ja terveysneuvonta

Terveydenhoitolain mukaan (1326/2010) kunnan tehtävänä on järjestää työttömien terveystalvet. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi ohjekirjeen asiasta 19.8.2013 [STM, Työttömien-terveystalvet](#). Kuntien järjestämän terveystalvet ja terveystarkastusten on tuettava työttömän työ- ja toimintakykyä, ehkäistävä sairauksia sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämäntalvet. Tarvittaessa henkilöt on ohjattava hoitoon tai lääkitälliseen, ammatilliseen tai sosiaaliiseen kuntoutukseen.

Sosiaali- ja terveystoimessa työkyky- ja terveystalvet tekee seitsemän työterveystalvet päätyönään. Asiakkaat ohjautuvat työkyky- ja terveystalvet pääasiassa Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteistalvet (TYP) ja Ohjaamo Helsingistä.

Vuonna 2017 työkyky- ja terveystalvet oli asiakkaita 2 054 ja vastaava luku vuonna 2018 oli 2 350. Tänä vuonna työkyky- ja terveystalvet on ollut tammikuun alusta maaliskuun loppuun 748 asiakasta. Tämän vuoden asiakkaista 29,5 prosenttia oli alle 31-vuotiaita, 29,1 prosenttia 31–45-vuotiaita ja 41,3 prosenttia yli 45-vuotiaita.

Myös terveystalvet tehdään jossain määrin työttömien terveystalvetuksia. On sovittu, että TYP ohjaa terveystalvetille tarkastuksiin alle 30-vuotiaita, yli 300 päivää työttömänä olleita ja maahanmuuttajia. Työttömät voivat käyttää myös [sähköistä terveystalvetusta](#), josta poimitaan tarkempaan tarkastukseen ne asiakkaat, jotka sitä tarvitsevat.

Paljon talvet tarvitsevat asiakkaat

Paljon talvet tarvitsevien asiakkaiden talvet on parannettu osana terveystalvet- ja hyvinvointikeskus -toimintamallia niin, että asiakas saa tarvitsemansa talvet joustavasti moniammatillisella yhteistalvet. Talvetkonsepti lisää aikuissosiaali- ja terveystalvetien yhteistalvetä, mikä

parantaa myös palvelujen kohdentumista paremmin pitkäaikaistyöttömille.

Tiedottaminen

Työttömien terveystarkastuksista löytyy tietoa sosiaali- ja terveystoimen nettisivuilla, missä kerrotaan, että työttömillä on oikeus terveystarkastukseen ja yhteistiedot terveysasemille. Suurin osa työttömien terveystarkastuksiin tulevista ohjautuu kuitenkin palveluun TYP:n tai Ohjaamo Helsingin kautta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Työttömän terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus päästä työttömien terveystarkastukseen ja työkykyarvioon. Osa työttömistä ei ole kuitenkaan tietoisia oikeudestaan. Sosiaali- ja terveystoimi parantaa viestintää niin, että kaikki työkyky- ja terveysneuvontaa tarvitsevat osaavat hakeutua palveluun."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Maria Ohisaloon aloite työttömien työkyvyn ylläpitämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Maria Ohisaloon ym. aloitteeseen viimeistään 19.6.2019.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Maria Ohisalon aloite työttömien työkyvyn ylläpitämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2019 § 129

HEL 2019-003280 T 00 00 03

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Kati Juvan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

§ 144

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen aloitteesta, joka koskee moniammatillisen mielenterveystyön vahvistamista lisäämällä psykologeja terveysasemille

HEL 2019-004553 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ym. terveysasemien moniammatillista mielenterveystyötä koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan perusterveydenhuollossa toteuttavan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kokonaisuus aikuisikäisille muodostuu terveysasemien mielenterveystyöstä, terveysasemilla toimivista mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajista, psykiatrisen erikoissairaanhoidon liikkuvista akuutti-, arviointi- ja konsultaatio-työryhmistä sekä terveysasemille jalkautuvista psykiatreista.

Helsingin uudistetussa terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) -toimintamallissa se työntekijä, johon asiakas ensimmäistä kertaa ottaa yhteyttä, vastaa asiakkaan palvelu- ja hoitoonohjauksesta. Tarvittaessa asiakkaalle nimetään yhteyshenkilö, joka koordinoi eri ammattilaisten antamaa hoitoa. Ammattilaiset tekevät työtään yhdessä toistensa ja asiakkaan kanssa erilaisissa asiakkaan tarpeiden mukaan räätälöidyissä tiimeissä ja verkostoissa. Yhteisen työn tekeminen konkretisoituu joko yhdessä rakennuksessa tai verkostomaisena toimintatapana ja edellyttää toimivia konsultaatiokanavia.

Mielenterveyspalvelut on järjestetty Helsingissä valtakunnallisten suositusten mukaisesti porrasteisesti eli perusterveydenhuollossa hoidetaan lievät ja keskivaikeat mielenterveyshäiriöt. Esim. valtaosa lievään tai keskivaikeaan depression sairastuneista potilaista voidaan hoitaa perusterveydenhuollossa terveyskeskuslääkärin ja terveydenhoitajan, tai mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan, vastaanotoilla konsultoivan psykiatrin tuella.

Helsingin terveysasemilla toimii myös 36 psykiatria- ja päihdepalvelujen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajaa. Sairaanhoidajien vastaanotolle ohjaututaan terveysaseman terveydenhoitajan tai lääkärin tekemän hoidon tarpeen arvion jälkeen. Myös esim. neuvolasta tai lastensuojelusta voidaan ohjata aikuisikäisiä asiakkaita vastaanotoille.

Vuonna 2018 mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajat hoitivat 13 000 eri potilasta. Lievien ja keskivaikeiden mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöiden hoidon lisäksi he tarjoavat apua elämänkriiseihin sekä alkoholin varhaisvaiheen riskikäyttöön ja haitalliseen käyttöön liittyviin ongelmiin. Sairaanhoitajien tehtäviin kuuluu myös ajokelpoisuuden arviointi, ADHD-arviot ja ns. lievät unilääke- ja bentsodiatsepiinivieroitukset. Potilaiden arviointi ja hoito toteutetaan kansallisten Käypä hoito -suositusten mukaisesti sisältäen mm. erilaisia seulontatestejä, psykoedukaatiota, psykoterapeuttisia interventioita ja ryhmämuotoista hoitoa. Sairaanhoitajilla on suora konsultaatioyhteys psykiatria- ja päihdepalveluihin, mihin he tarvittaessa myös ohjaavat erikoissairaanhoidon tarpeessa olevat potilaat.

Osa potilaista ohjataan HUSin nettiterapiaan. Vuonna 2018 IT-psykiatriassa hoidettiin 1 112 helsinkiläistä.

Kalasadaman, Malmin, Laakson ja Vuosaaren akuuttipsykiatrian poliklinikoiden liikkuvat akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmät (aiemmin yleispsykiatrian ja päihdehoidon konsultaatiotyöryhmät) tarjoavat apua ja konsultaatiota kaikkialle peruspalveluihin, lastensuojeluun, asumis- palveluihin tai asiakkaan kotiin muutaman arkipäivän sisällä avunpyynnöstä. Työryhmät auttavat myös äkillisissä vakavissa psykiatrisissa kriisitilanteissa ja tarjoavat lyhytinterventioita. Liikkuviissa työryhmissä on 42 työntekijää, joista yhdeksän on psykologeja. Psykiatria- ja päihdepalvelut on tehostanut moniammatillisten työryhmien toimintaa THK-mallin mukaisesti perusterveydenhuollon tukena: vuonna 2018 hoidettiin noin 3 100 eri potilasta ja tammi-maaliskuussa 2019 palvelua on tarjottu jo 1 600 eri potilaalle.

Myös jalkautuvien psykiatrien tukea tarjotaan jokaiselle terveysasemalle. Vuonna 2018 konsultaatiota annettiin noin 1 000 terveysaseman asiakkaan hoitoon.

Edellä kuvattujen palvelujen lisäksi perusterveydenhuollon matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistetaan kuluvan vuoden elokuussa Myllypuron terveysaseman (keväästä 2020 alkaen terveys- ja hyvinvointikeskus) yhteyteen avattavalla helsinkiläisten nuorten ja aikuisikäisten palvelupisteellä. Palvelupisteeseen kohdennetaan uusia psykologin vakansseja. Palvelu laajennetaan Myllypuron jälkeen kaikkien terveysasemien asiakkaille ja toiminnasta vastaa psykiatria- ja päihdepalvelut. Toiminnan suunnittelussa on hyödynnetty Espoon ja Vantaan palvelujen järjestämismalleja ja kokemuksia, ja asiakkaita voidaan ohjata alkuarvion jälkeen palvelupisteestä suoraan mm. lyhytpsykoterapiaan.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on 152 psykologin vakanssia (tilanne 1.4.2019, mukaan lukien johtavat ja vastaavat psykologit, ei sisällä yhdeksää neuropsykologin vakanssia), jotka jakaantuvat palveluittain seuraavasti:

- psykiatria- ja päihdepalveluissa 62 vakanssia
- perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa 58 vakanssia
- lastensuojelussa ja lastenkotitoiminnassa 20 vakanssia
- maahanmuuttajapalveluissa 7 vakanssia
- kehitysvammapoliklinikalla 5 vakanssia.

Nuorisoasemalle resursoidaan lisävakansseja vuoden 2019 aikana.

Psykologien työstä merkittävä osa on psykologisia interventioita, arvioita ja tutkimuksia. Sen lisäksi he työskentelevät osana moniammatillista tiimiä tuoden työryhmälle psykologista tietoa ja ymmärrystä asiakkaan hoidon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Keskeinen osa psykologien tehtävistä muodostuu myös konsultointi-, koulutus- ja kehittämis-tehtävistä.

Psykologien vakanssien lisäksi toimialalla on 27 psykoterapeutin vakanssia, jotka on sijoitettu vauvaperhetyöhön, pariterapiapalveluihin ja perhekuntoutukseen sekä kahdeksan perheterapeutin vakanssia, jotka ovat nuorisoasemalla ja perheiden päihdekuntoutuksessa.

Psykoterapeuttivakanssien lisäksi valtaosalla psykiatria- ja päihdepalvelujen henkilöstöstä on joko psykoterapeutin ammattinimikkeeseen oikeuttava koulutus tai ammatillisena täydennyskoulutuksena muita psykoterapian menetelmäkoulutuksia. Esimerkiksi terveysasemilla työskentelevistä mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajista yli puolet on käynyt kaupungin järjestämän lyhytpsykoterapiakoulutuksen ja muut erityyppisiä perheterapian ja kognitiivisen tai ratkaisukeskeisen psykoterapian koulutuksia. Työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus on jatkuvaa.

Eri ammattiryhmien osaamista hyödynnetään asiakkaan hoidossa työskentelemällä asiakkaan tarpeiden perusteella kootuissa työryhmissä. Moniammatillinen työote toteutuu eri ammattiryhmien jäsenten välisenä työryhmätyönä, työparityöskentelynä, konsultaationa ja neuvontana. Moniammatillisen työn työohjeet on sisällytetty työyksiköiden prosessikuvauksiin, hoito-ohjelmiin ja hoitoketjuihin sekä työntekijöiden perehdytykseen. Myös työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus toteutetaan usein moniammatillisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että Myllypuron terveystoimen kokeilun tulokset arvioidaan huolellisesti.

18.06.2019

Asia/7

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Hannu Tuominen: Esitän lisättäväksi lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia jälkeen: "Lautakunta pitää tärkeänä, että Myllypuron terveysaseman kokeilun tulokset arvioidaan huolellisesti."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen pohjalta:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen

Ei-äännet: 6

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Leo Bergman, Sandra Hagman, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 4 (tyhjää 3).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Sami Keränen, ensilinjan palvelujen päällikkö, puhelin: 310 49931
sami.keranen(a)hel.fi

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ym. terveysasemien moniammatillista mielenterveystyötä koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan perusterveydenhuollossa toteutettavan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kokonaisuus aikuisikäisille muodostuu terveysasemien mielenterveystyöstä, terveysasemilla toimivista mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajista, psykiatrisen erikoissairaanhoidon liikkuvista akuutti-, arviointi- ja konsultaatio-työryhmistä sekä terveysasemille jalkautuvista psykiatreista.

Helsingin uudistetussa terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) -toimintamallissa se työntekijä, johon asiakas ensimmäistä kertaa ottaa yhteyttä, vastaa asiakkaan palvelu- ja hoitoonohjauksesta. Tarvittaessa asiakkaalle nimetään yhteyshenkilö, joka koordinoi eri ammattilaisten antamaa hoitoa. Ammatillaiset tekevät työtään yhdessä toistensa ja asiakkaan kanssa erilaisissa asiakkaan tarpeiden mukaan räätälöidyissä tiimeissä ja verkostoissa. Yhteisen työn tekeminen konkretisoituu joko yhdessä rakennuksessa tai verkostomaisena toimintatapana ja edellyttää toimivia konsultaatiokanavia.

Mielenterveyspalvelut on järjestetty Helsingissä valtakunnallisten suositusten mukaisesti porrasteisesti eli perusterveydenhuollossa hoidetaan lievät ja keskivaikeat mielenterveyshäiriöt. Esim. valtaosa lievään tai keskivaikeaan depression sairastuneista potilaista voidaan hoitaa perusterveydenhuollossa terveyskeskuslääkärin ja terveydenhoitajan, tai mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan, vastaanotoilla konsultoivan psykiatrin tuella.

Helsingin terveysasemilla toimii myös 36 psykiatria- ja päihdepalvelujen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajaa. Sairaanhoidajien vastaanotolle ohjaututaan terveysaseman terveydenhoitajan tai lääkärin tekemän hoidon tarpeen arvon jälkeen. Myös esim. neuvolasta tai lastensuojelusta voidaan ohjata aikuisikäisiä asiakkaita vastaanotoille.

Vuonna 2018 mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajat hoitivat 13 000 eri potilasta. Lievien ja keskivaikeiden mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöiden hoidon lisäksi he tarjoavat apua elämänkriiseihin sekä alkoholin varhaisvaiheen riskikäyttöön ja haitalliseen käyttöön liittyviin ongelmiin. Sairaanhoitajien tehtäviin kuuluu myös ajokelpoisuuden arviointi, ADHD-arviot ja ns. lievät unilääke- ja bentsodiatsepiinivieroitukset. Potilaiden arviointi ja hoito toteutetaan kansallisten Käypä hoito -suositusten mukaisesti sisältäen mm. erilaisia seulontatestejä, psykoedukaatiota, psykoterapeuttisia interventioita ja ryhmämuotoista hoitoa. Sairaanhoitajilla on suora konsultaatioyhteys psykiatria- ja päihdepalveluihin, mihin he tarvittaessa myös ohjaavat erikoissairaanhoidon tarpeessa olevat potilaat.

Osa potilaista ohjataan HUSin nettiterapiaan. Vuonna 2018 IT-psykiatriassa hoidettiin 1 112 helsinkiläistä.

Kalasadaman, Malmin, Laakson ja Vuosaaren akuutti-psykiatrian poliklinikoiden liikkuvat akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmät (aiemmin yleispsykiatrian ja päihdehoidon konsultaatiotyöryhmät) tarjoavat apua ja konsultaatiota kaikkialle peruspalveluihin, lastensuojeluun, asumis- palveluihin tai asiakkaan kotiin muutaman arkipäivän sisällä avunpyynnöstä. Työryhmät auttavat myös äkillisissä vakavissa psykiatrisissa kriisitilanteissa ja tarjoavat lyhytinterventioita. Liikkuviissa työryhmissä on 42 työntekijää, joista yhdeksän on psykologeja. Psykiatria- ja päihdepalvelut on tehostanut moniammatillisten työryhmien toimintaa THK-mallin mukaisesti perusterveydenhuollon tukena: vuonna 2018 hoidettiin noin 3 100 eri potilasta ja tammi-maaliskuussa 2019 palvelua on tarjottu jo 1 600 eri potilaalle.

Myös jalkautuvien psykiatrien tukea tarjotaan jokaiselle terveysasemalle. Vuonna 2018 konsultaatiota annettiin noin 1 000 terveysaseman asiakkaan hoitoon.

Edellä kuvattujen palvelujen lisäksi perusterveydenhuollon matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistetaan kuluvan vuoden elokuussa Myllypuron terveysaseman (keväästä 2020 alkaen terveys- ja hyvinvointikeskus) yhteyteen avattavalla helsinkiläisten nuorten ja aikuisikäisten palvelupisteellä. Palvelupisteeseen kohdennetaan uusia psykologin vakansseja. Palvelu laajennetaan Myllypuron jälkeen kaikkien terveysasemien asiakkaille ja toiminnasta vastaa psykiatria- ja päihdepalvelut. Toiminnan suunnittelussa on hyödynnetty Espoon ja Vantaan palvelujen järjestämismalleja ja kokemuksia, ja asiakkaita voidaan ohjata alkuarvion jälkeen palvelupisteestä suoraan mm. lyhytpsykoterapiaan.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on 152 psykologin vakanssia (tilanne 1.4.2019, mukaan lukien johtavat ja vastaavat psykologit, ei sisällä yhdeksää neuropsykologin vakanssia), jotka jakaantuvat palveluittain seuraavasti:

- psykiatria- ja päihdepalveluissa 62 vakanssia
- perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa 58 vakanssia
- lastensuojelussa ja lastenkotitoiminnassa 20 vakanssia
- maahanmuuttajapalveluissa 7 vakanssia
- kehitysvammapoliklinikalla 5 vakanssia.

Nuorisoasemalle resursoidaan lisävakansseja vuoden 2019 aikana.

Psykologien työstä merkittävä osa on psykologisia interventioita, arvioita ja tutkimuksia. Sen lisäksi he työskentelevät osana moniammatillista tiimiä tuoden työryhmälle psykologista tietoa ja ymmärrystä asiakkaan hoidon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Keskeinen osa psykologien tehtävistä muodostuu myös konsultointi-, koulutus- ja kehittämis-tehtävistä.

Psykologien vakanssien lisäksi toimialalla on 27 psykoterapeutin vakanssia, jotka on sijoitettu vauvaperhetyöhön, pariterapiapalveluihin ja perhekuntoutukseen sekä kahdeksan perheterapeutin vakanssia, jotka ovat nuorisoasemalla ja perheiden päihdekuntoutuksessa.

Psykoterapeuttivakanssien lisäksi valtaosalla psykiatria- ja päihdepalvelujen henkilöstöstä on joko psykoterapeutin ammattinimikkeeseen oikeuttava koulutus tai ammatillisena täydennyskoulutuksena muita psykoterapian menetelmäkoulutuksia. Esimerkiksi terveysasemilla työskentelevistä mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajista yli puolet on käynyt kaupungin järjestämän lyhytpsykoterapiakoulutuksen ja muut erityyppisiä perheterapian ja kognitiivisen tai ratkaisukeskeisen psykoterapian koulutuksia. Työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus on jatkuvaa.

Eri ammattiryhmien osaamista hyödynnetään asiakkaan hoidossa työskentelemällä asiakkaan tarpeiden perusteella kootuissa työryhmissä. Moniammatillinen työote toteutuu eri ammattiryhmien jäsenten välisenä työryhmätyönä, työparityöskentelynä, konsultaationa ja neuvontana. Moniammatillisen työn työohjeet on sisällytetty työyksiköiden prosessikuvauksiin, hoito-ohjelmiin ja hoitoketjuihin sekä työntekijöiden perehdytykseen. Myös työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus toteutetaan usein moniammatillisesti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

18.06.2019

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen ym. aloitteesta 10.9.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sami Keränen, ensilinjan palvelujen päällikkö, puhelin: 310 49931
sami.keranen(a)hel.fi
Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2019 § 130

HEL 2019-004553 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

18.06.2019

Sami Keränen, ensilinjan palvelujen päällikkö, puhelin: 310 49931
sami.keranen(a)hel.fi

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

§ 145

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029

HEL 2019-005491 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunkiympäristön toimialalle talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029 ja vuokra- ja osake-ehdotuksesta vuosille 2020–2022:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää vakavan huolen sosiaali- ja terveystoimen rakennushankkeiden viivästymisestä mm. maakunta-sote-uudistuksen vuoksi. Lausunnonle lähetetty talonrakennushankkeiden rakentamishjelma on liian niukka sosiaali- ja terveystoimialan näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystoimialan palvelujen tarpeet ovat kasvaneet, kun Helsingin väestö on kasvanut ja ikääntynyt. Monipuolisten palvelukustusten rakentamishankkeet tulisi toteuttaa suunnitelmaa ripeämmin. Kiireellisimpien hankkeiden toteuttaminen vaatisi jo vuosina 2020–2022 suurempia investointeja. Sote-lautakunta pyytää kaupunkiympäristölautakuntaa kiirehtimään alla olevia hankkeita.

Lausunnossa on esitetty sosiaali- ja terveystoimialan hanketarpeet, jotka ovat sisältyneet lausuntopyynnön talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnokseen tai vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla oleviin uudis- ja peruskorjaushankkeisiin vuosiksi 2020–2022. Lisäksi lausunnossa on esitetty uudet hanketarpeet tai muutostarpeet perusteluineen.

Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma

Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet

- Hyvösen lastenkoti, uudisrakennus: laajuus 2000 bruttoala (brm²), rakentamiskustannukset ovat 8,3 miljoonaa euroa, rakentaminen 6/2020–8/2021. Tämä on kiireellinen hanke, joka korvaa nykyiset sisäilmaongelmaiset tilat. Hanke pitää toteuttaa ohjelman mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet

- Kallion virastotalo, Toinen linja 4, 8. kerroksen muuttaminen monitiloimistoksi: rakentamiskustannukset ovat 1 miljoonaa euroa, ra-

- kentäminen 6/2020–12/2020. Hanke toteutetaan 9. kerroksen muutostöiden jälkeen.
- Kivelän vanhustenkeskus, Sibeliuksenkatu 14–16: Rakennuksiin 25 ja 27 korjataan tilat Laakson ja Töölön terveysasemalle, neuvolalle ja fysioterapialle. Rakentamiskustannukset 4 ovat miljoonaa euroa, rakentaminen 1/2021–12/2021. Tilat tarvitaan, jotta Laakson yhteissairaalan rakentaminen voi käynnistyä. Aikataulu tulee sovittaa Laakson yhteissairaalan aikatauluun, jottei sairaalahanke viivästy puuttuvien korvaavien tilojen takia. Laajuus tarkentuu, kun keskustan perhekeskuksen tilat ja toteutusaikataulu varmistuvat.
  - Laakson sairaala, Lääkärintie 8: rakennukseen 1 korjataan väistötilat lännen psykiatria- ja päihdekeskukselle. Rakentamiskustannukset ovat 1,5 miljoonaa euroa, rakentaminen 9/2020–6/2021. Väistötilat tarvitaan, jotta Laakson yhteissairaalan rakentaminen voi käynnistyä.
  - Outamon lastenkoti, Karkalintie 148, päärakennuksen peruskorjaus: laajuus 596 bruttoala (brm²), rakentamiskustannukset ovat 1,2 miljoonaa euroa, rakentaminen 1/2022–12/2022. Rakennus on erittäin huonossa kunnossa, peruskorjaus on toiminnan jatkumisen kannalta välttämätön ja kiireellinen.
  - Pakilakoti, Suovakuja 1, välttämättömät sisäilmakorjaukset: Rakentamiskustannukset ovat 2,2 miljoonaa euroa, rakentaminen 6/2019–11/2020.

Sosiaali- ja terveystoimialan osake- ja vuokrahankkeet

Yhteishankkeet

- Vuosaaren seniorikeskus (monipuolinen palvelukeskus), uudisrakennus: 15 000 bruttoala (brm²), 2022–2025. Hanke on pysähtynyt kaavavalituksen takia. Hanke pitää käynnistää välittömästi sen jälkeen, kun kaavoitusongelmat on selvitetty.
- Laakson yhteissairaala: 160 000 bruttoala (brm²), 2021–2027. Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2020 alussa, jolloin kokonaislaajuus ja kustannusarvio tarkentuvat. Hankkeen toteuttaminen edellyttää korvaavien tilojen tai väistötilojen järjestämistä useille toiminnoille rakentamisen ajaksi.
- Malmin sairaalan laajennus: toteutusmuoto ja laajuus on avoin, toteutus 2024–2027. Malmin rakennuksen 18 tiloille tarvitaan korvaavat tilat mahdollisimman pian. Tarveselvitys ja suunnittelu pitää käynnistää välittömästi.
- Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus, vuokrahanke: 15 500 bruttoala (brm²), 2022–2025. Hankesuunnitelma valmistui vuonna 2018. Tavoitteena toteutus ohjelman mukaan.

Terveys- ja päihdepalvelut

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

- Mannerheimintie 172 suun terveyden korvaavat tilat, Haartmaninkatu 1: 3 452 bruttoala (brm²), toteutus 2019–2020.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

- Kalasataman kehitysvammaisten toimintakeskus: 1000 bruttoala (brm²), 2018–2020. Uudisrakennus, jossa toiminta alkaa huhtikuussa 2020. Mahdollistaa kaikkein haastavimmin käyttäytyvien asiakkaiden työ- ja päivätoiminnan järjestämisen sekä mahdollisuuden vähentää ostopalveluja.
- Lastenkodin yksikkö, Malmin lastenkodin Karviaistien pienyksikön peruskorjaus korvaaviin tiloihin Louhikkotielle: 450 bruttoala (brm²), 2019–2020. Nykyiset tilat eivät sovellu lastenkotikäyttöön, muun muassa aluehallintovirasto ilmoittanut, että uudet tilat on hankittava.
- Haavikon opetus- ja aikuiskoulutuskeskuksen nykyisen tilojen peruskorjaus: 530 bruttoala (brm²), 2019–2020. Tiloissa on ollut vierärointiin liittyviä ongelmia ja sisätilaongelmia. Tilat ovat ahtaat, esteelliset ja huonokuntoiset. Selvityksen jälkeen on päädytty nykyisten tilojen peruskorjaukseen, jonka myötä toimintaa voidaan tehostaa ja lisätä asiakasmäärää.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä D, Koskelantie 66a: 1 400 bruttoala (brm²), 2019–2021. ASU-hankkeen mukainen hanke. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Uusix-verstaiden Parrukadun toimipistettä korvaavat tilat: toteutusmuoto puuttuu, 2 900 bruttoala (brm²), 2020–2021. Tätä hanketta pitää edistää. Suvilahden kiinteistö puretaan vuonna 2020 ja kiinteistön tulee olla tyhjä 4/2020. Työtoiminnan asiakkaille tulee järjestää korvaavat tilat (220 asiakaspaikkaa).
- Malminkartanon ja Herttoniemen nuorten vastaanoton korvaavat yhteiset tilat: sijoittuvat uudisrakennukseen Krämertintie 6, 1 500 bruttoala (brm²), 2020–2021. Nykyiset tilat ovat nuorten vastaanottotoimintaan soveltumattomat.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä, ruotsinkielinen, Postipuisto 1, Lavakatu 1: 1 400 bruttoala (brm²), 2020–2022. Paikkoja 20, asukkaat vammaistyön SAS-jonosta.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä, Vuosaarentie 3: 1 600 bruttoala (brm²), 2020–2021. Paikkoja 22, asukkaat vammaistyön SAS-jonosta.
- Ammatillinen perhekoti (lastensuojelu): 200 bruttoala (brm²), 2020–2021. Korvaavat nykyiset tilat, joista joudutaan luopumaan.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä E: 1 400 bruttoala (brm²), toteutus 2021–2022. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä C, Fallkulla, Jokipoikasenskaari 3: 1 400 bruttoala (brm²), 2020–2022.

- Kehitysvammaisten asuntoryhmä ja erilliset asunnot Mellinintie (Pasilan ryhmäkotia korvaava): 2 000 bruttoala (brm²), 2021–2022.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä B, Postipuisto 2, Postiljooninkatu: 1 400 bruttoala (brm²), 2021–2023. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Keskustan perhekeskus: toteutusmuoto ja sijainti puuttuvat, laajuus noin 4 000 bruttoala (brm²), toteutus 2022–2023. Hanke pitää käynnistää mahdollisimman pian. Tarvekuvaus valmistuu syksyn 2019 aikana. Toteutusta on tarve nopeuttaa.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä F: korvaava Gunillankujan hankkeelle, 14 000 bruttoala (brm²), tontti ja aikataulu puuttuvat.
- Malmin vastaanotto- ja kriisityö, Riihenkulma 4, korvaavat tilat: Vastaanottoperhetoiminnalle tarvitaan uudet tilat pikaisesti, vielä ei ole sijaintipaikkaa, toteutusmuotoa eikä rakentamisaikaa. Malmin nykyisistä tiloista joudutaan luopumaan.
- Malmin lastenkodinkorvaavat tilat: ei vielä sijaintipaikkaa eikä toteutusmuotoa. Malmin lastenkodin Kotikaivontien ja Tilanhoitajankaaressen tilat ovat lastenkotitoimintaan soveltumattomat. Kotikaivontien tilojen osalta tarve kiireellinen ja aluehallintoviraston toteama. Toiminnan näkökulmasta nyt erillään olevat tilat tulee yhdistää.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

- Kontulan monipuolisen palvelukeskuksen uudisrakennus: 4 000 bruttoala (brm²), toteutus 2019–2020.
- Siltamäen palvelutalon A- ja B-rakennukset pitää peruskorjata tai hankkia korvaavat tilat. Esityksessä oleva peruskorjausaikataulu 2019–2020 ei ole toteutunut.
- Myllypuron monipuolinen palvelukeskus, perusparannus, 14 000 bruttoala (brm²), 2019–2021.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, G-rakennus: muutostyö ryhmäkodeiksi, 2020.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, F-rakennus: muutostyö ryhmäkodeiksi, 2020–2021.
- Keskustan monipuolinen palvelukeskus: toteutusmuoto auki, laajuus noin 15 000 bruttoala (brm²), 2020–2022. Hankkeen valmistelu on käynnistetty. Toimiala valmistelee joustavan tilaohjelman, jotta keskustan alueelta olisi mahdollista löytää toiminnalle soveltuva tontti tai rakennus.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, B-rakennus: muutostyö ryhmäkodeiksi, 2021–2022.
- Koskelan monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus: 15 000 bruttoala (brm²), 2021–2023. Hankesuunnittelu on käynnistynyt. Toiminta sijaitsee tällä hetkellä Koskelan sairaala-alueella, jossa ympäristön rakennustyöt häiritsevät toimintaa. Toteutusaikataulusta on tär-

18.06.2019

keä pitää kiinni, jotta uudet tilat saadaan käyttöön mahdollisimman nopeasti.

- Mariankoti, peruskorjaus ja muutos monipuoliseksi palvelukeskukseksi: 2021–2023 esitetään korvattavan Pohjois-Haagan monipuolisella palvelukeskuksella.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, H-, C-, ja A-rakennukset: muutostyöt ryhmäkodeiksi, toteutus 2022–2024.
- Kannelmäki-Malminkartanon monipuolinen palvelukeskus: 12 000 bruttoala (brm²), toteutus 2022–2024. Hanke tulisi toteuttaa aikataulussa, mutta tontti puuttuu.

Kommentit monipuolisiin palvelukeskuksiin

- Kustaankartanon hankkeiden eteneminen on tärkeää. Nyt ne eivät ole edenneet. Rakennukset täytyy siirtää Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) hallintaan, sillä Heka vastaa Helsingissä asumishankkeiden toteuttamisesta. Kaupunkiympäristö ei rakennuta eikä ole edistänyt asumishankkeita.

Uudet ohjelmaan lisättävät hankkeet

- Pohjois-Haagan monipuolinen palvelukeskus: Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) on valmistellut erilaisia vaihtoehtoja yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Alustava suunnitelma koskee rakennuksia Hopeatiellä Haagassa. Uuden suunnitelman tavoitteena on, että Hekan Hopeatien palvelutaloa laajennettaisiin monipuoliseksi palvelukeskukseksi ja sen viereen rakennettaisiin asuintaloja ikääntyneille. Tavoitteena on, että Pohjois-Haagan monipuolinen palvelukeskus korvaa Mariankodin, Kannelkodin ja Pakilakodin.
- Rudolfin palvelutalon palvelu- ja asuintilojen korjaaminen toimintaan soveltuviksi: A-talo sosiaali- ja terveystoimiala 553 m² ja asukkaat 3 666 m² sekä B-talo: sosiaali- ja terveystoimiala 234,5 m² ja asukkaat 2 037 m². Sosiaali- ja terveystoimiala valmistelee selvityksen tilojen käyttäjäprofileista. Selvityksen jälkeen tilat pitää korjata toiminnan vaatimusten mukaisiksi. Ryhmäkoteihin tarvitaan tilamuuksia, teknisiä järjestelmiä ja automaattinen sammutusjärjestelmä.
- Keskitetyt vainajatilat, uudisrakennus: Laakson sairaalan toteuttamisen yhteydessä poistuu vainajajiloja mm. Laakson, Suursuon ja Auroran sairaaloista. Niitä ja kasvavaa tarvetta korvaamaan tarvitaan uudisrakennus keskitetyiksi vainajajiloiksi, johon sijoitetaan kaupungin purettavien toimipisteiden vainajatilat. Päätös Laakson sairaalan yhteydessä toteutettavista vainajajilojen laajuudesta liittyy tämän hankkeen toteutukseen. Jos tätä hanketta ei toteuteta, kasvaa Laakson sairaalan laajuus ja kustannukset. Alustava arvio laajuudesta noin 500 m², laajuus ja kustannusarvio tarkentuvat myöhemmin, toteutus noin vuonna 2023.

18.06.2019

- Laajasalo-Kruunuvuorenrannan monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus: Tarve ja tontin paikkaa selvitetään vuoden 2019 aikana. Alustava laajuus 12 000–15 000 bruttoala (brm²), toteutus 2028–2030."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Tapio Bergholm: Lausunnon ensimmäiseksi kappaleeksi johdannoksi lisätään seuraava uusi kappale:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää vakavan huolen sosiaali- ja terveystoimen rakennushankkeiden viivästymisestä mm. maakunta-sote-uudistuksen vuoksi. Lausunnon lähetetty talonrakennushankkeiden rakentamishankkeiden on liian niukka sosiaali- ja terveystoimialan näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystoimien tarpeet ovat kasvaneet, kun Helsingin väestö on kasvanut ja ikääntynyt. Monipuolisten palvelukusten rakentamishankkeet tulisi toteuttaa suunnitelmaa ripeämmin. Kiireellisimpien hankkeiden toteuttaminen vaatisi jo vuosina 2020–2022 suurempia investointeja. Sote-lautakunta pyytää kaupunkiympäristölautakuntaa kiirehtimään alla olevia hankkeita."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TAE 2020-29 talonrakennushankkeet lausuntoversio
- 2 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 pääomitetunna_20190506_lausuntoversioversio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunkiympäristön toimialalle talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029 ja vuokra- ja osake-ehdotuksesta vuosille 2020–2022:

"Lausunnossa on esitetty sosiaali- ja terveystoimialan hanketarpeet, jotka ovat sisältyneet lausuntopyynnön talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaluonnokseen tai vuokra- ja osakekohteiden suunnitella oleviin uudis- ja peruskorjaushankkeisiin vuosiksi 2020–2022. Lisäksi lausunnossa on esitetty uudet hanketarpeet tai muutostarpeet perusteluineen.

Talonrakennushankkeiden rakentamisohjelma

Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet

- Hyvösen lastenkoti, uudisrakennus: laajuus 2000 bruttoala (brm²), rakentamiskustannukset ovat 8,3 miljoonaa euroa, rakentaminen 6/2020–8/2021. Tämä on kiireellinen hanke, joka korvaa nykyiset sisäilmaongelmaiset tilat. Hanke pitää toteuttaa ohjelman mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet

- Kallion virastotalo, Toinen linja 4, 8. kerroksen muuttaminen monitiloimistoksi: rakentamiskustannukset ovat 1 miljoonaa euroa, rakentaminen 6/2020–12/2020. Hanke toteutetaan 9. kerroksen muutostöiden jälkeen.
- Kivelän vanhustenkeskus, Sibeliuksenkatu 14–16: Rakennuksiin 25 ja 27 korjataan tilat Laakson ja Töölön terveysasemalle, neuvolalle ja fysioterapialle. Rakentamiskustannukset 4 ovat miljoonaa euroa, rakentaminen 1/2021–12/2021. Tilat tarvitaan, jotta Laakson yhteissairaalan rakentaminen voi käynnistyä. Aikataulu tulee sovittaa Laakson yhteissairaalan aikatauluun, jottei sairaalahanke viivästy puuttuvien korvaavien tilojen takia. Laajuus tarkentuu, kun keskustan perhekeskuksen tilat ja toteutusaikataulu varmistuvat.
- Laakson sairaala, Lääkärintie 8: rakennukseen 1 korjataan väistötilat lännen psykiatria- ja päihdekeskukselle. Rakentamiskustannukset ovat 1,5 miljoonaa euroa, rakentaminen 9/2020–6/2021. Väistötilat tarvitaan, jotta Laakson yhteissairaalan rakentaminen voi käynnistyä.
- Outamon lastenkoti, Karkalintie 148, päärakennuksen peruskorjaus: laajuus 596 bruttoala (brm²), rakentamiskustannukset ovat 1,2 miljoonaa euroa, rakentaminen 1/2022–12/2022. Rakennus on erittäin

huonossa kunnossa, peruskorjaus on toiminnan jatkumisen kannalta välttämätön ja kiireellinen.

- Pakilakoti, Suovakuja 1, välttämättömät sisäilmakorjaukset: Rakentamiskustannukset ovat 2,2 miljoonaa euroa, rakentaminen 6/2019–11/2020.

Sosiaali- ja terveystoimialan osake- ja vuokrahankkeet

Yhteishankkeet

- Vuosaaren seniorikeskus (monipuolinen palvelukeskus), uudisrakennus: 15 000 bruttoala (brm²), 2022–2025. Hanke on pysähtynyt kaavavalituksen takia. Hanke pitää käynnistää välittömästi sen jälkeen, kun kaavoitusongelmat on selvitetty.
- Laakson yhteissairaala: 160 000 bruttoala (brm²), 2021–2027. Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2020 alussa, jolloin kokonaislaajuus ja kustannusarvio tarkentuvat. Hankkeen toteuttaminen edellyttää korvaavien tilojen tai väistötilojen järjestämistä useille toiminnolle rakentamisen ajaksi.
- Malmin sairaalan laajennus: toteutusmuoto ja laajuus on avoin, toteutus 2024–2027. Malmin rakennuksen 18 tiloille tarvitaan korvaavat tilat mahdollisimman pian. Tarveselvitys ja suunnittelu pitää käynnistää välittömästi.
- Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus, vuokrahanke: 15 500 bruttoala (brm²), 2022–2025. Hankesuunnitelma valmistui vuonna 2018. Tavoitteena toteutus ohjelman mukaan.

Terveys- ja päihdepalvelut

- Mannerheimintie 172 suun terveyden korvaavat tilat, Haartmaninkatu 1: 3 452 bruttoala (brm²), toteutus 2019–2020.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

- Kalasataman kehitysvammaisten toimintakeskus: 1000 bruttoala (brm²), 2018–2020. Uudisrakennus, jossa toiminta alkaa huhtikuussa 2020. Mahdollistaa kaikkein haastavimmin käyttäytyvien asiakkaiden työ- ja päivätoiminnan järjestämisen sekä mahdollisuuden vähentää ostopalveluja.
- Lastenkodin yksikkö, Malmin lastenkodin Karviaistien pienyksikön peruskorjaus korvaaviin tiloihin Louhikkotielle: 450 bruttoala (brm²), 2019–2020. Nykyiset tilat eivät sovellu lastenkotikäyttöön, muun muassa aluehallintovirasto ilmoittanut, että uudet tilat on hankittava.
- Haavikon opetus- ja aikuiskoulutuskeskuksen nykyisen tilojen peruskorjaus: 530 bruttoala (brm²), 2019–2020. Tiloissa on ollut vieräintiin liittyviä ongelmia ja sisätilaongelmia. Tilat ovat ahtaat, es-

teelliset ja huonokuntoiset. Selvityksen jälkeen on päädytty nykyisten tilojen peruskorjaukseen, jonka myötä toimintaa voidaan tehostaa ja lisätä asiakasmäärää.

- Kehitysvammaisten asuntoryhmä D, Koskelantie 66a: 1 400 bruttoalaa (brm²), 2019–2021. ASU-hankkeen mukainen hanke. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Uusix-verstaiden Parrukadun toimipistettä korvaavat tilat: toteutusmuoto puuttuu, 2 900 bruttoalaa (brm²), 2020–2021. Tätä hanketta pitää edistää. Suvilahden kiinteistö puretaan vuonna 2020 ja kiinteistön tulee olla tyhjä 4/2020. Työtoiminnan asiakkaille tulee järjestää korvaavat tilat (220 asiakaspaikkaa).
- Malminkartanon ja Herttoniemen nuorten vastaanoton korvaavat yhteiset tilat: sijoittuvat uudisrakennukseen Krämertintie 6, 1 500 bruttoalaa (brm²), 2020–2021. Nykyiset tilat ovat nuorten vastaanottotoimintaan soveltumattomat.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä, ruotsinkielinen, Postipuisto 1, Lavakatu 1: 1 400 bruttoalaa (brm²), 2020–2022. Paikkoja 20, asukkaat vammaistyön SAS-jonosta.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä, Vuosaarentie 3: 1 600 bruttoalaa (brm²), 2020–2021. Paikkoja 22, asukkaat vammaistyön SAS-jonosta.
- Ammatillinen perhekoti (lastensuojelu): 200 bruttoalaa (brm²), 2020–2021. Korvaavat nykyiset tilat, joista joudutaan luopumaan.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä E: 1 400 bruttoalaa (brm²), toteutus 2021–2022. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä C, Fallkulla, Jokipoikasenkaari 3: 1 400 bruttoalaa (brm²), 2020–2022.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä ja erilliset asunnot Mellinintie (Pasilan ryhmäkotia korvaava): 2 000 bruttoalaa (brm²), 2021–2022.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä B, Postipuisto 2, Postiljooninkatu: 1 400 bruttoalaa (brm²), 2021–2023. Paikkoja 20, asukkaat ohjautuvat vammaistyön SAS-jonosta.
- Keskustan perhekeskus: toteutusmuoto ja sijainti puuttuvat, laajuus noin 4 000 bruttoalaa (brm²), toteutus 2022–2023. Hanke pitää käynnistää mahdollisimman pian. Tarvekuvaus valmistuu syksyn 2019 aikana. Toteutusta on tarve nopeuttaa.
- Kehitysvammaisten asuntoryhmä F: korvaava Gunillankujan hankkeelle, 14 000 bruttoalaa (brm²), tontti ja aikataulu puuttuvat.
- Malmin vastaanotto- ja kriisiyö, Riihenkulma 4, korvaavat tilat: Vastaanottoperhetoiminnalle tarvitaan uudet tilat pikaisesti, vielä ei ole sijaintipaikkaa, toteutusmuotoa eikä rakentamisaikaa. Malmin nykyisistä tiloista joudutaan luopumaan.

- Malmin lastenkodinkorvaavat tilat: ei vielä sijaintipaikkaa eikä toteutusmuotoa. Malmin lastenkodin Kotikaivontien ja Tilanhoitajankaa- ren tilat ovat lastenkotitoimintaan soveltumattomat. Kotikaivontien ti- lojen osalta tarve kiireellinen ja aluehallintoviraston toteama. Toi- minnan näkökulmasta nyt erillään olevat tilat tulee yhdistää.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

- Kontulan monipuolisen palvelukeskuksen uudisrakennus: 4 000 bruttoala (brm²), toteutus 2019–2020.
- Siltamäen palvelutalon A- ja B-rakennukset pitää peruskorjata tai hankkia korvaavat tilat. Esityksessä oleva peruskorjausaikataulu 2019–2020 ei ole toteutunut.
- Myllypuron monipuolinen palvelukeskus, perusparannus, 14 000 bruttoala (brm²), 2019–2021.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, G-rakennus: muu- tostyö ryhmäkodeiksi, 2020.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, F-rakennus: muutos- työ ryhmäkodeiksi, 2020–2021.
- Keskustan monipuolinen palvelukeskus: toteutusmuoto auki, laa- juus noin 15 000 bruttoala (brm²), 2020–2022. Hankkeen valmistelu on käynnistetty. Toimiala valmistelee joustavan tilaohjelman, jotta keskustan alueelta olisi mahdollista löytää toiminnalle soveltuva tontti tai rakennus.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, B-rakennus: muu- tostyö ryhmäkodeiksi, 2021–2022.
- Koskelan monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus: 15 000 brut- toala (brm²), 2021–2023. Hankesuunnittelu on käynnistynyt. Toimin- ta sijaitsee tällä hetkellä Koskelan sairaala-alueella, jossa ympäris- tön rakennustyöt häiritsevät toimintaa. Toteutusaikataulusta on tär- keä pitää kiinni, jotta uudet tilat saadaan käyttöön mahdollisimman nopeasti.
- Mariankoti, peruskorjaus ja muutos monipuoliseksi palvelukeskuk- seksi: 2021–2023 esitetään korvattavan Pohjois-Haagan monipuoli- sella palvelukeskuksella.
- Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus, H-, C-, ja A-raken- nukset: muutostyöt ryhmäkodeiksi, toteutus 2022–2024.
- Kannelmäki-Malminkartanon monipuolinen palvelukeskus: 12 000 bruttoala (brm²), toteutus 2022–2024. Hanke tulisi toteuttaa aikatau- lussa, mutta tontti puuttuu.

Kommentit monipuolisiin palvelukeskuksiin

- Kustaankartanon hankkeiden eteneminen on tärkeää. Nyt ne eivät ole edenneet. Rakennukset täytyy siirtää Helsingin kaupunkiin

asunnot Oy:n (Heka) hallintaan, sillä Heka vastaa Helsingissä asu-
mishankkeiden toteuttamisesta. Kaupunkiympäristö ei rakennuta ei-
kä ole edistänyt asumishankkeita.

Uudet ohjelmaan lisättävät hankkeet

- Pohjois-Haagan monipuolinen palvelukeskus: Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) on valmistellut erilaisia vaihtoehtoja yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Alustava suunnitelma koskee rakennuksia Hopeatiellä Haagassa. Uuden suunnitelman tavoitteena on, että Hekan Hopeatien palvelutaloa laajennettaisiin monipuoliseksi palvelukeskukseksi ja sen viereen rakennettaisiin asuintaloja ikääntyneille. Tavoitteena on, että Pohjois-Haagan monipuolinen palvelukeskus korvaa Mariankodin, Kannelkodin ja Pakilakodin.
- Rudolfin palvelutalon palvelu- ja asuintilojen korjaaminen toimintaan soveltuviksi: A-talo sosiaali- ja terveystoimiala 553 m² ja asukkaat 3 666 m² sekä B-talo: sosiaali- ja terveystoimiala 234,5 m² ja asukkaat 2 037 m². Sosiaali- ja terveystoimiala valmistelee selvityksen tilojen käyttäjäprofileista. Selvityksen jälkeen tilat pitää korjata toiminnan vaatimusten mukaisiksi. Ryhmäkoteihin tarvitaan tilamuu-
toksia, teknisiä järjestelmiä ja automaattinen sammutusjärjestelmä.
- Keskitetyt vainajatilat, uudisrakennus: Laakson sairaalan toteuttamisen yhteydessä poistuu vainajataloja mm. Laakson, Suursuon ja Auroran sairaaloista. Niitä ja kasvavaa tarvetta korvaamaan tarvitaan uudisrakennus keskitetyiksi vainajataloiksi, johon sijoitetaan kaupungin purettavien toimipisteiden vainajatilat. Päätös Laakson sairaalan yhteydessä toteutettavista vainajatalojen laajuudesta liittyy tämän hankkeen toteutukseen. Jos tätä hanketta ei toteuteta, kasvaa Laakson sairaalan laajuus ja kustannukset. Alustava arvio laajuudesta noin 500 m², laajuus ja kustannusarvio tarkentuvat myöhemmin, toteutus noin vuonna 2023.
- Laajasalo-Kruunuvuorenrannan monipuolinen palvelukeskus, uudisrakennus: Tarve ja tontin paikka selvitetään vuoden 2019 aikana. Alustava laajuus 12 000–15 000 bruttoala (brm²), toteutus 2028–2030."

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimiala pyytää sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa 20.6.2019 mennessä talonrakennushankkeiden rakentamishajelmaluonnoksesta vuosiksi 2020–2029 ja ehdotuksesta vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista vuosiksi 2020–2022.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

18.06.2019

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TAE 2020-29 talonrakennushankkeet lausuntoversio
- 2 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 pääomitetu-
na_20190506_lausuntoversioversio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.06.2019 § 132

HEL 2019-005491 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen
Tapio Bergholmin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

§ 146

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta

HEL 2019-002708 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Hannu Tuomisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: (09) 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Tuula Salmivaara-Pesonen, Kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: (09) 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. luokka) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulu ja koulujen oppilashuolto ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoitettavia tahoja, mitkä mahdollistaisivat murrosikäisten perhevalmennuksen toteuttamisen kouluympäristössä.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Kouluterveydenhuollossa tehtävää toteutetaan erityisesti 1., 5., 7. ja 8. luokan terveystarkastuksissa, joihin vanhemmat kutsutaan mukaan.

Vanhemmilla on halutessaan mahdollisuus osallistua muillakin luokka-asteilla toteutettaviin terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun oppilashuolto tukee osaltaan vanhempien kasvatustyötä.

Kasvatus- ja perheneuvonta on sosiaalihuollon kohdennettua palvelua, jonka voimavarat on mitoitettu sen mukaan. Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Perheneuvolan ja perhekeskuksen työntekijät eivät voi kuitenkaan osallistua yleisesti kaikille murrosikäisten vanhemmille suunnattuun valmennukseen.

Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lisäksi Perheentuki -sivustoa voidaan hyödyntää esimerkiksi tarjoamalla tukea eri aiheista videoiden muodossa. Kolmannen sektorin vakiintuneet toimijat kuten Mannerheimin lastensuojeluliitto ja Väestöliitto tuottavat runsaasti tutkimusperäistä materiaalia ja digitaalisia palveluja teini-ikäisten lasten vanhemmuuden tueksi. Järjestöjen toteuttama verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohderyhmälle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus voi tukea perheen sisäistä vuorovaikutusta ja vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Johanna Nuortevan tekemään toivomuspondeen 30.8.2019 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: (09) 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

18.06.2019

Tuula Salmivaara-Pesonen, Kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: (09) 310 46013

tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorteva Johanna, toivomusponsi, Kvsto 27.2.2019, asia 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 147

Selvitys valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloitevastauksessa annettuun kehotukseen ratkaisusta kotihoidon ja kotisairaalan työntekijöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi

HEL 2019-006568 T 05 04 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen:

"Uusi tieliikennelaki 1.6.2020

Kotihoidon ajoneuvojen pysäköintijärjestely on myös valtakunnallisesti tarkastelun kohteena. Uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020. Lainsäädännön kehittämistarpeisiin liittyen Suomen Kuntaliitto on kartoittanut kuntien kotihoidon pysäköinnin järjestelyjä ja toimittanut työn tulokset liikenne- ja viestintäministeriölle.

Ratkaisuvaihtoehtoja

Kotihoidon ja muiden kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmiin on etsitty ratkaisuja sosiaali- ja terveystoimialan sekä kaupunkiympäristötoimialan yhteistyönä. Kotihoidon henkilökunnan työaika menee kotikäynnillä sallitun pysäköintipaikan etsimiseen ja kotihoidon henkilökunta joutuu maksamaan itse pysäköintivirheistä saadut sakot, mitä henkilökunta pitää kohtuuttomana.

Toimialojen yhteistyönä on löydetty mm. seuraavia mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja: yhteiskäyttöautopaikat, tieliikennelain §:n 48 poikkeussäännökset, kuten esim. hälytysajoneuvon kohdalla sallitaan, taloyhtiöiden vieraspaikat, maksulliset pysäköintipaikat sekä aikarajoitteiset pysäköintipaikat. Ratkaisuvaihtoehdot ovat vielä selvittelyvaiheessa, eivätkä ne ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimialan päätösvallassa.

Sosiaali- ja terveystoimiala selvittää yhteistyöratkaisuja mm. Helsingin kaupungin asunnot (HEKA) -yhtiön kanssa sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa muun muassa mahdollisuudesta käyttää koulujen ja päiväkotien pysäköintipaikkoja iltaisin.

Kotihoidon optimointiohjelma otetaan käyttöön 10.6.2019 kaakkoisessa kotihoitoyksikössä ja koko kaupungissa vaiheittain vuoden 2019 aikana. Optimointiohjelma sekä suunnittelee asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun että reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa voidaan jatkossa mahdollisesti

huomioida paremmin kotikäyntikohteiden pysäköintimahdollisuudet, mutta ensisijaisesti ohjelma on suunniteltu huomiomaan asiakkaiden hoidon tarpeet.

Kotihoidon käyttöön ollaan hankkimassa lisää sähköpyöriä ja sähköpotkulautoja, mutta ne eivät pysäköinnin ongelmaa ratkaise.

Ongelmaa voidaan mahdollisesti ratkaista myös kansalaiskeskustelun avulla. Yksityiset taloyhtiöt ovat avainasemassa ratkaisujen löytymisessä. Taloyhtiöt voisivat säännöissään sallia kotihoidon käytössä olevan auton pysäköinnin nykyistä systemaattisemmin asukkaidensa kotihoidon käyntien sitä vaatiessa. Tälläkin hetkellä kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat taloyhtiöiden kanssa erityisluvusta asiakaskohtaisesti. Tämä vie kotihoidolta paljon aikaa, mikä mahdollisesti vähentää asiakkaiden hoivan aikaa.

Sosiaali- ja terveystoimiala jatkaa neuvotteluja, jossa kaupungin oma pysäköinninvalvonta ei määrää pysäköintivihemaksua mikäli kotihoidon tai kotisairaalan auto ei ole pysäköity vaarallisella tai liikennettä es-tävällä tavalla. Lisäksi kaupunki ryhtyy haastamaan taloyhtiöitä mukaan esimerkiksi some-kampanjalla auttamaan kotihoidon pysäköintiasias-sa."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään selvityksen viimeiseksi kappaleeksi: "Sosiaali- ja terveystoimiala jatkaa neuvotteluja, jossa kaupungin oma pysäköinninvalvonta ei määrää pysäköintivihemaksua mikäli kotihoidon tai kotisairaalan auto ei ole pysäköity vaarallisella tai liikennettä es-tävällä tavalla. Lisäksi kaupunki ryhtyy haastamaan taloyhtiöitä mukaan esimerkiksi some-kampanjalla auttamaan kotihoidon pysäköintiasias-sa."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Mari Rantasen vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyyn vastaehdotuk-sen osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Heli Koskisuola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuola(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunginvaltuuston päätös 16.1.2019 § 14 valtuutettu Karhuvaaran aloitteesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen:

"Uusi tieliikennelaki 1.6.2020

Kotihoidon ajoneuvojen pysäköintijärjestely on myös valtakunnallisesti tarkastelun kohteena. Uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020. Lainsäädännön kehittämistarpeisiin liittyen Suomen Kuntaliitto on kartoittanut kuntien kotihoidon pysäköinnin järjestelyjä ja toimittanut työn tulokset liikenne- ja viestintäministeriölle.

Ratkaisuvaihtoehtoja

Kotihoidon ja muiden kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmien on etsitty ratkaisuja sosiaali- ja terveystoimialan sekä kaupunkiympäristötoimialan yhteistyönä. Kotihoidon henkilökunnan työaikaa menee kotikäynnillä sallitun pysäköintipaikan etsimiseen ja kotihoidon henkilökunta joutuu maksamaan itse pysäköintivirheistä saadut sakot, mitä henkilökunta pitää kohtuuttomana.

Toimialojen yhteistyönä on löydetty mm. seuraavia mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja: yhteiskäyttöautopaikat, tieliikennelain §:n 48 poikkeussäännökset, kuten esim. hälytysajoneuvon kohdalla sallitaan, taloyhtiöiden vieraspaikat, maksulliset pysäköintipaikat sekä aikarajoitteiset pysäköintipaikat. Ratkaisuvaihtoehdot ovat vielä selvittelyvaiheessa, eivätkä ne ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveystoimialan päätösvallassa.

Sosiaali- ja terveystoimiala selvittää yhteistyöratkaisuja mm. Helsingin kaupungin asunnot (HEKA) -yhtiön kanssa sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa muun muassa mahdollisuudesta käyttää koulujen ja päiväkotien pysäköintipaikkoja iltaisin.

Kotihoidon optimointiohjelma otetaan käyttöön 10.6.2019 kaakkoisessa kotihoitoyksikössä ja koko kaupungissa vaihteittain vuoden 2019 aikana. Optimointiohjelma sekä suunnittelee asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun että reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa voidaan jatkossa mahdollisesti huomioida paremmin kotikäyntikohteiden pysäköintimahdollisuudet, mutta ensisijaisesti ohjelma on suunniteltu huomiomaan asiakkaiden hoidon tarpeet.

Kotihoidon käyttöön ollaan hankkimassa lisää sähköpyöriä ja sähköpotkulautoja, mutta ne eivät pysäköinnin ongelmaa ratkaise.

Ongelmaa voidaan mahdollisesti ratkaista myös kansalaiskeskustelun avulla. Yksityiset taloyhtiöt ovat avainasemassa ratkaisujen löytymisessä. Taloyhtiöt voisivat säännöissään sallia kotihoidon käytössä olevan auton pysäköinnin nykyistä systemaattisemmin asukkaidensa kotihoidon käyntien sitä vaatiessa. Tälläkin hetkellä kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat taloyhtiöiden kanssa erityisluvista asiakaskohtaisesti. Tämä vie kotihoidolta paljon aikaa, mikä mahdollisesti vähentää asiakkaiden hoivan aikaa."

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi 21.8.2018 (§ 200) lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloitteesta korttelikohtaisista parkkipaikoista kotihoidon ja -palvelun työntekijöille. Lausunnossaan lautakunta edellytti kaupunkitasoisen ratkaisun löytymistä. Myös kaupunkiympäristölautakunta antoi aloitteesta lausunnon 14.8.2018 (§ 364).

Kaupunginvaltuusto katsoi 16.1.2019 loppuun käsitellyksi edellä mainitun valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloitteen korttelikohtaisista parkkipaikoista kotihoidon ja -palvelun työntekijöille. Aloitevastauksesta (liite 1) annettiin sosiaali- ja terveystoimialalle ja kaupunkiympäristön toimialalle seuraava kehoitus:

"Toimialojen yhteistyötä kaupungin kotihoidon ja kotisairaalan työntekijöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi jatketaan. Sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja kaupunkiympäristölautakunnalle raportoidaan viimeistään 31.5.2019 miten asiaa on tarkoitus ratkaista. Samanaikaisesti kotihoidon ajoneuvojen pysäköintijärjestely on myös valtakunnallisesti tarkastelun kohteena. Uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020. Lainsäädännön kehittämistarpeisiin liittyen Suomen Kuntaliitto on kartoittanut kuntien kotihoidon pysäköinnin järjestelyjä ja toimittanut työn tulokset liikenne- ja viestintäministeriölle."

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kotihoidon asiakkaiden kotikäynnit ovat asiakkaille tärkeitä ja lisäävät heidän hyvinvointiaan. Asiakkaille on tärkeää, että kotikäynnit suoritetaan sovittuun aikaan ja niiden kesto määräytyy hoidollisen tarpeen mukaan. Kotihoidon työntekijöiden työnhyvinvointi nousee, jos heidän ei tarvitse kotihoidon asiakaskäyntien kohdalla miettiä pysäköintipaikkojen saatavuutta vaan he voivat keskittyä asiakkaan tarpeisiin ja hoivaan.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Heli Koskisu, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuo(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunginvaltuuston päätös 16.1.2019 § 14 valtuutettu Karhuvaaran aloitteesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 148

Irtaimen omaisuuden luovuttamista koskevan päätösvallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla

HEL 2019-006348 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että toimialajohtaja päättää toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita, kun irtaimen omaisuuden arvo on enintään 50 000 euroa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita.

Kaupunginhallitus on päättänyt 12.6.2017 (§ 663) vahvistaa sosiaali- ja terveyslautakunnalle hallintosäännön 10 luvun 1 §:ssä määritellyn yleistoimivallan siten, että toimialalautakunta tai sen määräämä päättää toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita, kun irtaimen omaisuuden arvo on enintään 50 000 euroa.

Irtaimena omaisuutena luovutetaan muun muassa käytöstä poistettua kalustoa, tietokoneita ja muita vastaavia hyödykkeitä. Kyseiset luovutukset eivät ole sillä tavoin merkittäviä, että ne edellyttäisivät päätöksentekoa lautakunnassa. Tämän johdosta on perusteltua, että enintään 50 000 euron arvoisen irtaimen omaisuuden luovuttamista koskeva päätösvalta osakkeita lukuun ottamatta siirretään lautakunnalta toimialajohtajalle.

18.06.2019

Asia/11

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Palvelukokonaisuuksien johtajat
Hallintojohtaja
Hallintopäällikkö
Päätöksenteon tuki
Valmistelun tuki
Juridinen tuki
Valmistelun tuen erityissuunnittelija

§ 149

Lahjoitusrahastojen voittovarojen jakaminen vanhustyöhön sekä tuberkuloosin ehkäisytyöhön sosiaali- ja terveystoimessa 2019

HEL 2019-003272 T 02 07 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kohdentaa vuonna 2019 Mikko ja Lyyli Lehikoisen rahaston, Helena Kristina Åkermanin rahaston, Charlotte Askolinin rahaston sekä Kalle Nestor Koskelan rahaston voittovaroja yhteensä 2 639,56 euroa esittelijän perusteluissa mainituille palvelutaloille ja toimintayksiköille.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kirsi Haarala, suunnittelija, puhelin: 310 21517
kirsi.haarala(a)hel.fi

Liitteet

1 Lahjoitusrahastojen voittovarot, Kaupunginkanslian kirje 4.3.2019

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Kaupunginkanslian talous- ja suunn.os./varainhallinta

Kivelän monipuolinen palvelukeskus

Epidemiologinen toiminta

Kouluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuolto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Hoivakoti Helena

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hoidettavana on lahjoitusrahastoja, joiden varojen ylijäämästä sosiaali- ja terveystoimiala saa vuosittain käytettäväkseen määrärahoja kahdeksan rahaston varojen ylijäämästä rahastojen säännöissä määriteltyihin tarkoituksiin.

Sosiaali- ja terveystoimen ammattihenkilöt ovat arvioineet, että seuraavat määrärahojen saajatahot täyttävät rahastojen säännöissä määritellyt edellytykset.

Mikko ja Lyyli Lehikoisen rahaston varojen ylijäämästä jaetaan vuosittain enintään puolet sosiaalilautakunnan (nytemmin sosiaali- ja terveyslautakunnan) alaisissa vanhustenhuoltolaitoksissa hoidettavina olevien henkilöiden viihtyisyyden lisäämiseen. Käytettävissä olevat varat 167,05 euroa esitetään kohdennettavaksi Kivelän monipuoliselle palvelukeskukselle tähän tarkoitukseen.

Helena Kristina Åkermanin rahaston varojen ylijäämästä jaetaan vuosittain enintään puolet jollekin yksityiselle vanhainkodille. Käytettävissä olevat varat 240,25 euroa esitetään kohdennettavaksi Pyhän Helenan Säätiö sr/Hoivakoti Helenassa asuvien vanhusten kuntoutus- ja harrastetoimintaan.

Charlotte Askolinin ja Kalle Nestor Koskelan rahastojen varojen ylijäämästä jaetaan vuosittain enintään puolet tuberkuloosin vastustamistyöhön. Charlotte Askolinin rahaston voittovarot 162,34 euroa ja Kalle Nestor Koskelan rahaston voittovarot 2 069,92 euroa (yhteensä 2 232,26 euroa) esitetään kohdennettavaksi terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -palvelun epidemiologisen toiminnan lääkärin ja hoitajien tuberkuloosiosaamisen kehittämiseen sekä perhe- ja sosiaalipalvelut palvelukokonaisuuden ennalta ehkäisevään tuberkuloosityöhön koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa sekä neuvoloissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on aikaisemmin päättänyt Agnes Udds fond -nimisen rahaston voittovarojen jakamisesta (21.5.2019 § 111). Nyt päätös tehdään neljän lahjoitusrahaston osalta. Kolmen muun osalta asia tuodaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi myöhemmin kuluvana vuonna.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kyseisten lahjoitusrahastojen voittovarot on tarkoitettu ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevien vanhusten viihtyisyyden edistämiseen sekä tuberkuloosin ehkäisytyöhön. Varoilla edistetään ikäihmisten toimintakykyä ja viihtyvyyttä sekä kansanterveystyötä, joten niillä voidaan katsoa olevan helsinkiläisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kirsi Haarala, suunnittelija, puhelin: 310 21517
kirsi.haarala(a)hel.fi

Liitteet

1 Lahjoitusrahastojen voittovarot, Kaupunginkanslian kirje 4.3.2019

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Kaupunginkanslian talous- ja suunn.os./varainhallinta

Kivelän monipuolinen palvelukeskus

Epidemiologinen toiminta

Kouluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuolto

Hoivakoti Helena

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

18.06.2019

Asia/12

SKH:n johto
Tepan johto
Peson johto
Talous- ja suunnittelupalvelut
Talouden ja toiminnan suunnittelu
Talouden tuki

18.06.2019

Asia/13

Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 23 k.,
JulkL 24 § 1 mom 25 k.,
-

---

§ 150

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k., JulkL 24 § 1 mom 25 k., -)

18.06.2019

Asia/14

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 151

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

18.06.2019

Asia/15

Salassa pidettävä

Julkl 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 152

Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 25 k.)

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566

18.06.2019

Asia/16

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 153

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

18.06.2019

Asia/17
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 154
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

18.06.2019

Asia/18
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 155
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

§ 156

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 10.6.2019

89 § Tuetun työllistymisen palvelu vammaistyössä, pysyväisohje PYSY062

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 13.6.2019

90 § Sijaisen määrääminen perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalle ajalle 1.-7.7.2019

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 5.6.2019

30 § Asukaspaikkojen vähentäminen Kustaankartanon monipuolisessa palvelukeskuksessa

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 7.6.2019

31 § Koskelan monipuolisen palvelukeskuksen arviointi- ja kuntoutusyksikköjen paikkamäärän vähentäminen 1.9.2019 alkaen

32 § Koskelan monipuolisen palvelukeskuksen ympärivuorokautisen laitoshoidon asukaspaikkojen vähentäminen 1.7.2019 alkaen

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 12.6.2019

33 § Malmin sairaalan osaston 12 sairaansijojen tilapäisen vähentämisen jatkaminen remontin vuoksi

Tietohallintopäällikkö 3.6.2019

26 § Genesys kontaktienhallintajärjestelmän laajennusosa, chatbot-ratkaisun hankinta

Tietohallintopäällikkö 12.6.2019

27 § Facta väestötiedot kyselykanta -muutossojimus ja Facta kunta-rekisteri erillispoiminnat -sojimus, sojimusten allekirjoittaminen.

18.06.2019

Asia/19

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147 ja 156 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 140, 148, 149 ja 150 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

18.06.2019

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 151, 152, 153, 154 ja 155 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

18.06.2019

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

18.06.2019

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

18.06.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Matias Pajula

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 26.06.2019.